

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक २३ मार्च, २०२२ / चैत्र २, १९४४ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री		
(३) गृहनिर्माण मंत्री		
(४) नगरविकास, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४३

कुर्ला (मुंबई) येथील कृष्णलाल मारवाह मार्गावरील पुलाचे काम पूर्ण करण्याबाबत

- (१) * १२२५६ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कुर्ला (मुंबई) येथील कृष्णलाल मारवाह मार्गावरील पिकनीक हॉटेल जवळ ७ मीटर रुंदीच्या पूलाच्या पुनर्बांधणीचे काम दिनांक ७ एप्रिल, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास ए.आर.कन्स्ट्रक्शन कंपनीला विनानिविदा देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कुर्ला-कलिना रस्त्यावर मिठी नदीवरील अस्तित्वात असलेल्या पुलाच्या रुंदीकरणाचे काम नियमानुसार माहे नोव्हेंबर, २०२० पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित असताना, सदर पुलाचे काम अद्यापपर्यंत अपूर्ण असतानाही कंत्राटदार ए.आर.कन्स्ट्रक्शन कंपनीस रुपये ९ कोटी ६६ लाख अदा करण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने विनानिविदा काम देणाऱ्या प्रशासनातील दोषी अधिकारी व पुलाचे काम अपूर्ण ठेवणाऱ्या कंत्राटदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२), (३) व (४) कुर्ला-कलिना रस्त्यावरील मिठी नदीवरील अस्तित्वात असलेल्या पुलाच्या रुंदीकरणाचे काम मे.ए.आर. कन्स्ट्रक्शन यांना स्थायी समितीच्या दिनांक ०७/०४/२०१८ रोजीच्या ठरावानुसार देण्यात आले. सदर कामाचा कंत्राट कालावधी पावसाळा वगळून १९ महिने इतका होता. तसेच सदर कामासाठी माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये कार्यादेश देण्यात आला.

त्यानुसार दिनांक १ ऑक्टोबर, २०१८ पासून प्रत्यक्ष कामाला सुरुवात करणे अपेक्षित होते. तथापि, वाहतूक पोलिसांची परवानगी मिळाली नसल्याने माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये वाहतूक पोलिसांमार्फत वाहतुकीची पर्यायी व्यवस्था करण्यात आल्यानंतर प्रत्यक्षात काम सुरु करण्यात आले. तथापि, कोविड-१९ च्या टाळेबंदीमुळे दिनांक २३ मार्च, २०२० ते माहे सप्टेंबर, २०२० पर्यंत काम पूर्णपणे बंद होते. तसेच, टाळेबंदीनंतर काम सुरु झाल्यानंतर विमानतळ प्राधिकरणाने आर.सी.सी. गर्डर्स लॉचिंग करण्यासाठी क्रेन वापरण्यास आक्षेप घेतल्याने सदर गर्डर्स कार्यस्थळावर तयार करण्यात अतिरिक्त वेळ गेला. सदर काम माहे मे, २०२२ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे. सदर कामाची कंत्राट किंमत रुपये १४.२२ कोटी इतकी असून, त्यापैकी रुपये ६.७० कोटी इतक्या रकमेचे अधिदान बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कंत्राटदारास करण्यात आले आहे.

तसेच, कृष्णलाल मारवाह मार्गावरील पिकनीक हॉटेलजवळ पुलाची संरक्षक भिंत दिनांक ११ जून, २०२१ मध्ये कोसळल्यामुळे व पुलाच्या स्लॅबला तडे गेल्यामुळे सदर पूल वाहतुकीसाठी बंद केला आहे. सदर पूल हा साकीविहार रस्ता व मरोळ मरोशी रोडवरील सेव्हन हिल्स हॉस्पिटलला जाण्याकरीताचा मुख्य मार्ग आहे. सदर पूल बंद असल्यामुळे सदर भागात वाहतूक कोंडी होत होती. सदर काम तातडीने करणे गरजेचे होते. त्यामुळे

पुलाचे काम त्वरीत करण्याकरीता मे.ए.आर. कन्स्ट्रक्शनमार्फत कुर्ला कलिना येथील मिठी नदीवरील पुलाच्या कामात मारवाह पुलाच्या पुनर्बांधणीचे अतिरिक्त काम करण्यासाठी मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ६९(ई) सह ६९(क) अन्वये स्थायी समितीच्या दिनांक २९/१२/२०२१ रोजीच्या ठरावानुसार कंत्राटदारास देण्यात आले आहे. सदर कामाकरीता कंत्राटदारास दिनांक २४/०१/२०२२ रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कार्यादेश देण्यात आले आहेत.

सदर पुलाचे अतिरिक्त काम कंत्राटदारास महानगरपालिकेच्या २०१३ च्या दरसूचीनुसार देण्यात आले आहे. सध्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेत दरसूची २०१८ नुसार निविदा मागविल्या जातात. दरसूची २०१८ व दरसूची २०१३ यातील दराची तफावत पाहता पुलाच्या पुनर्बांधणीचे काम नियुक्त कंत्राटदारास देणे महानगरपालिकेस फायदेशीर आहे.

सदर अतिरिक्त कामाची कंत्राट किंमत रुपये ११.८४ कोटी इतकी असून, सदर काम दिनांक ३१/१२/२०२३ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे. तसेच, सदर अतिरिक्त कामासाठी कंत्राटदारास अद्यापपर्यंत कोणतीही रक्कम प्रदान करण्यात आलेली नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

मौजे भंडार्ली (जि.ठाणे) येथील डम्पिंग ग्राऊंड सुरु करण्याबाबत

(२) * १२४५६ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे शहरातील कचऱ्याचा प्रश्न सोडविण्यासाठी ठाणे महानगरपालिकेच्या हद्दीबाहेर भंडार्ली येथील ३ लाख ६५ हजार २२७ चौरस फूट जागा एका वर्षासाठी रुपये ५.५० प्रती चौरस फूट भाड्याने घेण्याचा निर्णय ठाणे महानगरपालिकेने घेतल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने याप्रकरणी परवानगी दिली असून जिल्हास्तरीय घनकचरा व्यवस्थापन समितीनेही कचऱ्याच्या शास्त्रोक्त विल्हेवाटीसाठी ना-हरकत प्रमाणपत्र दिले तथापि, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून परवानगी मिळाली नसल्याने डम्पिंग ग्राऊंड संदर्भातील आवश्यक कामे रखडली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भंडार्ली डम्पिंग ग्राऊंडसाठी आवश्यक परवानगी मिळवून डम्पिंग ग्राऊंड सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) ठाणे शहराचा घनकचरा प्रश्न सोडविण्याकरीता ठाणे महानगरपालिकेच्या हद्दीबाहेर मौजे भंडार्ली येथील खाजगी मालकाची सर्वे क्र. १०४ मधील सुमारे ३.४० हे. जागा रेडीरेकनर पेक्षा जास्त दराने भाडे तत्वावर घेण्याकरीता दिनांक २०/१०/२०२१ च्या महासभेच्या निर्णयाच्या पार्श्वभूमीवर आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका यांनी दिनांक ०६/१२/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्ताव शासनास सादर केला.

तथापि, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ७६ व ७७ मधील तरतुदी विचारात घेऊन तसेच शासनाने विहित केलेल्या कार्यपध्दती व प्रचलित नियमांचे पालन करून सदर प्रकरणी आवश्यक ती नियमोचित कार्यवाही करण्याकरीता दिनांक १०/१२/२०२१ रोजी आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका यांना आदेशित करण्यात आले आहे.

मौजे भंडार्ली येथे ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रात निर्माण होणाऱ्या घनकचऱ्याची विल्हेवाट लावणेकरीता उभारण्यात येणाऱ्या प्रकल्पाच्या अनुषंगाने खालील सद्यःस्थिती ठाणे महानगरपालिकेने कळविली आहे :-

- सदर प्रकल्पास जिल्हास्तरीय घनकचरा व्यवस्थापन समितीची मान्यता प्राप्त झाली आहे.
- तसेच या संदर्भात प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे Authorization करिता अर्ज करण्यात आलेला असून दिनांक ३०/१२/२०२१ रोजीच्या बैठकीत Authorization देणेबाबत निर्णय झालेला आहे. सदरचे आदेश प्रतिक्रित आहेत.
- सदर प्रकल्प उभारणीस होणाऱ्या विरोधाच्या अनुषंगाने स्थानिक नागरिकांशी संवाद साधून विविध शंकांचे निरसन करण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे.

- तथापि, प्रस्तावित जागेवर ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रातील घनकचऱ्याची विल्हेवाट लावणेकरीता आवश्यक त्या सोयीसुविधा उभारण्याचे काम सुरु करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे क्रीडा भवन सुरु करण्याबाबत

(३) * ११९०५ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने सन १९२६ मध्ये क्रीडा भवनाची स्थापना केली असून, सन २०१० मध्ये क्रीडा भवनाच्या कार्यकारणीमधील सदस्यांवर झालेल्या गैरकारभाराच्या आरोपानंतर क्रीडा भवन बंद करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अर्थसंकल्पात क्रीडा, कला व सांस्कृतिक सुविधा पुरविण्यासाठी करण्यात येणाऱ्या तरतूदी सन २०१६ पासून स्थगित ठेवण्यात आल्या असून, लेखा विभागाच्या गैरकारभार व गैरव्यवहारामुळे कर्मचाऱ्यांवर अन्याय होत असल्याने याप्रकरणी संकुलात कार्यरत कर्मचाऱ्यांनी मा.मुख्यमंत्री, आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका व अन्य संबंधित पदाधिकारी यांचेकडे दिनांक ७ एप्रिल, २०२१ रोजी निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, क्रीडा भवन पुनःश्च सुरु करण्यासाठी सन २०१७ मध्ये विधी समिती आणि पालिका सभागृहात निर्णय घेण्यात आला असतानाही, ४ वर्षांहून अधिक कालावधी होऊनही क्रीडा भवन सुरु करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीच्या अनुषंगाने गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे क्रीडा भवन पुनःश्च सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या क्रीडाभवनाच्या संचालक मंडळाने केलेल्या गैरव्यवहारामुळे सन २०१४ मध्ये संचालक मंडळ बरखास्त करून अभिलेख सीलबंद करण्यात आले होते. क्रीडाभवनाच्या खेळाडू/सभासदांच्या खेळावर परिणाम होऊ नये म्हणून महानगरपालिकेमार्फत आयुक्तांच्या मान्यतेने सन २०१५ मध्ये प्रशासकाची नियुक्ती करण्यात आली. तदनंतर सन २०१६ मध्ये क्रीडाभवनाच्या आझाद मैदान येथील इमारतीची संरचनात्मक दुरुस्ती करून सदर इमारत सभासदांसाठी खुली करण्यात आली. सद्यःस्थितीत, क्रीडाभवनाच्या सदर इमारतीमध्ये खेळाडू/सभासद उपलब्ध असलेल्या खेळांचा उपभोग घेत आहेत.

क्रीडाभवनाच्या अखत्यारितील शिवाजी पार्क येथील इमारत मोडकळीस आल्यामुळे वापरास धोकादायक झाल्याने सन २०१४ मध्ये महानगरपालिकेमार्फत सीलबंद करण्यात आली होती. सदर इमारतीच्या पुनर्विकासाचा प्रस्ताव महानगरपालिकेमार्फत हाती घेण्यात आला होता. परंतु, सदर जागेचे आरक्षण “महानगरपालिका जिमखाना” ऐवजी “महानगरपालिका निवासस्थान” असे बदलण्यात आल्यामुळे सदर जागेवर महापौर, मुंबई यांचे निवासस्थान बांधण्याचे महानगरपालिकेमार्फत प्रस्तावित आहे.

(२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सी.एस.टी. येथील क्रीडाभवनाकरीता सन २०१७-१८ पर्यंत अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात आली होती. तसेच शिवाजी पार्क, दादर येथील क्रीडाभवनाकरीता सन २०१९-२० पर्यंत अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात आली होती. तदनंतर उपभोक्ता विभागामार्फत प्रस्ताव प्राप्त न झाल्याने अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात आली नाही.

लेखा विभागाचा गैरकारभार, गैरव्यवहार व कर्मचाऱ्यांवर होणारे अन्याय या कारणामुळे संकुलात कार्यरत कर्मचाऱ्यांमार्फत महानगरपालिकेकडे पत्रव्यवहार करण्यात आला नाही.

(३) क्रीडाभवनाकरीता अस्तित्वात असलेल्या नियमावलीमध्ये आमुलाग्र बदल करून महानगरपालिकेमार्फत नवीन नियमावली तयार करण्यात आली आहे. सदर नियमावलीनुसार, क्रीडाभवनाच्या संचालक मंडळाची निवडणूक होण्याबाबतचा प्रस्ताव महानगरपालिका आयुक्त यांना सादर करण्यात आला होता. महानगरपालिका आयुक्त यांनी, सदर प्रस्तावाची तपासणी करून अहवाल सादर करण्याचे निर्देश विधी अधिकारी यांना दिले होते. विधी

अधिकारी यांच्या अभिप्रायानुसार महानगरपालिका आयुक्त यांच्या मंजूरीने प्रशासकामार्फत सदर प्रस्ताव विधी समितीकडे मान्यतेकरीता सादर करण्यात आला असून तो विधी समितीच्या मंजूरीकरीता प्रलंबित आहे.

(४) व (५) क्रीडाभवनामध्ये झालेल्या गैरव्यवहार/ भ्रष्टाचाराबाबत अतिरिक्त आयुक्त (पूर्व उपनगरे) यांनी दिनांक २१/०२/२०१३ रोजी तत्कालीन संचालक मंडळाच्या मुख्य सचिव, क्रिकेट सचिव, खजिनदार व २ जिमखाना सचिव यांच्याविरुद्ध खात्यांतर्गत सर्वकष चौकशी करण्याचे आदेश पारित केले होते. त्यानुसार महानगरपालिकेच्या उपप्रमुख चौकशी अधिकारी यांच्यामार्फत चौकशी पूर्ण करण्यात आली असून खालीलप्रमाणे संचालक मंडळातील पदाधिकाऱ्यांना शिक्षा देण्यात आल्या होत्या :-

- मुख्य सचिव यांच्या मूळ निवृत्ती वेतनातून रुपये १०००/- पुढील एक वर्षासाठी काढून घेण्यात आली.
- क्रिकेट सचिव व खजिनदार यांची एक वार्षिक वेतनवाढ हंगामी स्वरूपात रोखून ठेवण्यात आली.
- २ जिमखाना सचिवांपैकी एकाचे दिनांक १७/११/२०१३ रोजी निधन झाल्याने त्यांच्या विरुद्धची खात्यांतर्गत सर्वकष चौकशी रद्द करण्यात आली. उर्वरित १ जिमखाना सचिवाची एक वेतनवाढ कायमस्वरूपी रोखून ठेवण्यात आली.

तदनंतर, आरोपांच्या तुलनेत सदर शिक्षा कमी असल्याची तक्रार मा.लोकप्रतिनिधीमार्फत महानगरपालिकेस प्राप्त झाल्यानंतर महानगरपालिका आयुक्त यांनी, चौकशी अहवाल तपासून पुन्हा सादर करण्याचे आदेश दिले आहेत. त्यानुषंगाने महानगरपालिकेमार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

**महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाकडे नोंदणी
झालेल्या गृहप्रकल्पांना मुदतवाढ देण्याबाबत**

(४) * १२६५१ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणकडे (महारेरा) नोंदणी झालेल्या सुमारे ३० हजार गृहप्रकल्पांपैकी सन २०१७ ते २०२१ या कालावधीत वेळेत पूर्ण न झालेल्या ३३७१ गृहप्रकल्पांचा काळ्या यादीत समावेश करण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, काळ्या यादीत टाकलेल्या गृहप्रकल्पांद्वारे किती घरांची निर्मिती राज्यातील कोणकोणत्या ठिकाणी करण्यात येणार होती,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गृहप्रकल्पांस मुदतवाढ देवून गृहप्रकल्पांचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) व (२) स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ मधील तरतुदीनुसार ज्या प्रकल्पाची मुदत पूर्ण करण्याचा कालावधी संपुष्टात आलेला आहे, अशा प्रकल्पांची यादी महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाच्या संकेतस्थळावर दिनांक ०७/१२/२०२१ रोजी प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

सद्यःस्थितीत राज्यात विकासकांनी प्रकल्प पूर्ण केले नाही अशा २८४९ प्रकल्पांचा समावेश असून, त्यामध्ये १,७१,५४५ घरे, भूखंड, वाणिज्य यांची निर्मिती अपेक्षित असून राज्यातील सर्व जिल्ह्यांतील गृहप्रकल्पांचा समावेश आहे.

(३) महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाकडे अर्धन्यायिक स्वरूपाचे काम पार पाडले जाते. सदर प्रकल्प पूर्ण करण्याच्या अनुषंगाने स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ मधील तरतुदीनुसार ज्या प्रकल्पातील ग्राहक संयुक्तपणे कलम ७ अन्वये तक्रार दाखल करतात अशा प्रकल्पातील ग्राहकांची, विकासकाची संयुक्तपणे सुनावणी घेऊन पुढील कार्यवाही करण्यात येते.

(४) प्रश्नच उद्भवत नाही.

औरंगाबाद महानगरपालिकेच्या शाळांचे थकीत अनुदान देण्याबाबत

(५) * १२४५५ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद महानगरपालिकेच्या शहरात ७१ शाळा असून या शाळांच्या इमारतीच्या भाड्यापोटी शासनाकडून दरवर्षी महानगरपालिकेला मिळणारे अनुदान सन २००४ पासून मिळालेले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शाळांच्या इमारतीच्या भाड्यापोटी मिळणारे थकीत अनुदान देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे लेखी मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने औरंगाबाद महानगरपालिकेच्या शाळांचे सन २००४ पासूनचे थकीत अनुदान देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

औरंगाबाद महानगरपालिकेच्या ७१ शाळा कार्यरत असून त्यापैकी महानगरपालिकेच्या मालकीच्या इमारतींमध्ये ५१ शाळा सुरु आहेत. शालेय शिक्षण विभाग, दिनांक १७/०७/२००६ च्या पत्रान्वये, मुंबई प्राथमिक शिक्षण १९४९ नियम क्र.१४५ (१) व (२) नुसार संबंधित नगरपालिका/ नगर पंचायत/ महानगरपालिका यांना इमारत भाडे अनुदान शासनाच्या पूर्व मान्यतेने/ शासनाकडून प्रशासकीय आदेश मिळाल्यानंतर देय ठरते. तसेच, सन २००५-०६ करीता मागणी सामंजस्य करारानुसार वेतनेतर अनुदान सन २००४ पर्यंतच अनुज्ञेय असून, त्यानंतर वेतनेतर अनुदान देय नाही, असे तत्कालीन शिक्षण संचालक (प्राथमिक) यांना कळविण्यात आले आहे. यामुळे २००४ पासूनचे इमारत भाड्यापोटी अनुदान मिळण्याबाबत प्रश्न उद्भवत नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) शालेय शिक्षण विभाग, दिनांक १७/०७/२००६ च्या पत्रान्वये, मुंबई प्राथमिक शिक्षण १९४९ नियम क्र.१४५(१) व (२) नुसार संबंधित नगरपालिका/नगर पंचायत/ महानगरपालिका यांना इमारत भाडे अनुदान शासनाच्या पूर्व मान्यतेने/ शासनाकडून प्रशासकीय आदेश मिळाल्यानंतर देय ठरते. तसेच, सन २००५-०६ करीता मागणी सामंजस्य करारानुसार वेतनेतर अनुदान सन २००४ पर्यंतच अनुज्ञेय असून, त्यानंतर वेतनेतर अनुदान देय नाही, असे तत्कालीन शिक्षण संचालक (प्राथमिक) यांना कळविण्यात आले आहे. यामुळे २००४ पासूनचे इमारत भाड्यापोटी अनुदान मिळण्याबाबत प्रश्न उद्भवत नाही.

तथापि, सदर ५१ शाळा सुरु झाल्यापासून मार्च, २००४ पर्यंतचे इमारत भाडे अनुदानापोटी थकीत रुपये ८३,१७,३०,६८४/- इतक्या अनुदानाची मागणी शालेय शिक्षण विभागाकडे आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका यांनी दिनांक २०/०४/२०१४ पासून केली आहे.

या प्रस्तावासंदर्भात प्राप्त त्रुटीच्या अनुषंगाने पूर्तता केली असून अनुदान उपलब्धतेबाबत आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका यांच्याकडून पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर महानगरपालिकेच्या करासंदर्भातील परिपत्रकाची व शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(६) * १२५४६ श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दिनांक १ ऑगस्ट, २०१९ पासून वस्तू व सेवा करप्रणाली लागू झाली असून, तत्पूर्वी कार्यादेश दिलेली आणि दिनांक १ जुलै, २०१७ नंतर पुर्णत्वास आलेल्या कामांच्या बाबतीत वस्तू व सेवाकरामुळे अतिरिक्त भार पडत असल्याने (मुल्यवर्धित व इतर कर कपात नंतर) तफावतीच्या रकमेबाबत कंत्राटदाराने कार्यकारी अभियंता यांचेकडे मागणी करावी अशा सूचना नागपूर महानगरपालिकेने परिपत्रकाद्वारे व शासन निर्णयानुसार केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास दिनांक १० ऑक्टोबर, २०१७ चे नागपूर महानगरपालिकेचे परिपत्रक व शासन निर्णय, दिनांक १९ सप्टेंबर, २०२१ द्वारे सूचित केलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही होत नसल्याचे, तसेच कंत्राटदाराकडून मागणीचे प्राथमिक अर्ज नागपूर महानगरपालिकेकडून स्वीकारण्यात येत नसल्याची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी लेखी निवेदनाद्वारे शासनाकडे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुख्य अभियंता, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर यांनी त्यांच्या दिनांक ३० जुलै, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये सर्व विभाग प्रमुख, नागपूर महानगरपालिका यांना फरकाची रक्कम संकलित करण्याबाबत सूचना देवूनही कोणतीही कार्यवाही झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर महानगरपालिकेच्या परिपत्रकाची व शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

मा.लोकप्रतिनिधी यांचे दिनांक ५ एप्रिल, २०२१ चे लेखी निवेदन नागपूर महानगरपालिकेकडे प्राप्त झाले आहे.

(३) व (४) मुख्य अभियंता नागपूर महानगरपालिका, नागपूर यांनी त्यांच्या दिनांक ३० जुलै, २०२१ च्या पत्रान्वये सर्व विभाग प्रमुख, नागपूर महानगरपालिका यांना फरकाची रक्कम संकलित करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या असून संकलनाची कार्यवाही महानगरपालिका स्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद येथील क्रांती चौक उड्डाण पुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत

(७) * ११८७९ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद येथील क्रांती चौक उड्डाण पुलाची उभारणी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत सन २०१२ ते सन २०१४ या दरम्यान करण्यात आली असून, सदर पुलावरून प्रतीदिन किमान १०,००० वाहने ये-जा करत असून एम.एस.आर.डी.सी. ने सन २०१८ ते आजतागायत उक्त पूल सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे हस्तांतरित केला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर उड्डाण पुलाच्या जोडणीत अंतर पडल्याने त्याची दुरुस्ती करण्याची जबाबदारी नेमकी कुणाची हा प्रश्न निर्माण झाला असून, हस्तांतरणाची प्रक्रिया पूर्ण न झाल्याने एम.एस.आर.डी.सी., मनपा, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण यांचेमार्फत जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर उड्डाण पुलाचे दुरुस्तीचे काम तसेच हस्तांतरणाची प्रक्रिया पूर्ण करून, पुलाची देखभाल करण्याची जबाबदारी निश्चित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

शासन निर्णय क्र. पासुस-२०००/प्र.क्र.२३ का.१४७४(२) दिनांक २३/०२/२००१ अन्वये औरंगाबाद शहर एकात्मिक रस्ते विकास योजनेतर्गत क्रांती चौक उड्डाणपुलाचे काम दिनांक ३०/०६/२०१२ रोजी पूर्ण करण्यात आलेले आहे.

शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.४ नुसार काम पूर्ण झाल्यानंतर औरंगाबाद महानगरपालिकाकडे हस्तांतरित करण्याबाबतचे निर्देश आहेत. या कार्यालयाचे पत्र दिनांक ०८/१२/२०१५ व दिनांक २१/०७/२०१७ अन्वये पुलाचे काम शहर अभियंता, औरंगाबाद महानगरपालिका यांना हस्तांतरित करण्यात आलेले होते.

तदनंतर, मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ, औरंगाबाद यांचे आदेशान्वये तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय मुंबई यांचे दिनांक १६/१०/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये क्रांती चौक उड्डाणपुल हा राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५२-१ चा

भाग असल्याने या कार्यालयाचे दिनांक ०३/११/२०१८, २१/१२/२०१८ व ई-मेल दिनांक २१/१२/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये क्रांती चौक उड्डाणपुल राष्ट्रीय महामार्ग (सा.बां) विभाग यांच्याकडे हस्तांतरित करण्यात आला होता.

त्यानंतर, सडक परिवहन व राजमार्ग मंत्रालय यांचे दिनांक १२/०३/२०२० रोजीच्या अधिसूचनेनुसार राष्ट्रीय महामार्ग ७५२-१ ची शहरातील लांबी (बाबा पेट्रोल पंप ते केंब्रीज शाळा) De-notify झालेली असल्यामुळे सद्यःस्थितीमध्ये रस्त्याची सदर लांबी सा.बां. विभागाकडे देखभाल दुरुस्तीसाठी हस्तांतरित झालेली आहे.

मुख्य अभियंता, सा.बां.प्रा. विभाग, औरंगाबाद यांनी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत एकात्मिक रस्ते विकास योजनेंतर्गत पूर्ण झालेल्या पुलांच्या संदर्भात दिनांक १०/०१/२०२२ रोजी सर्व संबंधित विभाग प्रमुखांची (सा.बां., रा.म.सा.बां., महानगरपालिका व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ) बैठक घेऊन बैठकीच्या इतिवृत्तांतात नमूद केल्याप्रमाणे (बाबा पेट्रोलपंप ते केबीन स्कूल) शहरातील लांबीची व त्यावरील पुलांची देखभाल व दुरुस्ती कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग औरंगाबाद यांनी करावी असे निर्देशित केलेले आहे. तसेच दोष निवारण कालावधी (D.L.P.) तील कामांची देखभाल दुरुस्ती महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून करून मग हस्तांतरित करावी, असे ठरले.

मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रादेशिक विभाग, औरंगाबाद यांच्या सूचनेनुसार या कार्यालयाकडून कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग औरंगाबाद यांना दिनांक १८/०१/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये क्रांती चौक उड्डाण पुल व त्यावरील सेवा रस्ते हस्तांतरण करून घेण्याबाबत कळविलेले आहे.

सद्यःस्थितीमध्ये क्रांती चौक उड्डाणपुलाची देखभाल दुरुस्ती महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत करण्यात येत आहे व पुलांच्या हस्तांतरणाची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(२) हे खरे नाही.

क्रांती चौक उड्डाणपुलाचा जोडणीत अंतर पडले नसून, उड्डाणपुलावरील असलेल्या Expansion Joint मधील रबरी भाग निघून गेलेला होता. त्याबाबतची तात्काळ दुरुस्ती महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास

महामंडळ, औरंगाबाद कार्यालयामार्फत करून घेण्यात आली असून, सद्यःस्थितीत पुलावरून वाहतूक सुरळीत सुरु आहे. तसेच उड्डाणपुलावरील खड्डे भरून घेण्यात आलेले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही. तथापि, मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रादेशिक विभाग, औरंगाबाद यांच्या सुचनेनुसार या कार्यालयाकडून कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग, औरंगाबाद यांना दिनांक १८/०१/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये क्रांती चौक उड्डाण पूल हस्तांतरित करून घेण्याबाबत कळविण्यात आलेले आहे व हस्तांतरण कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नगरपालिकेतील रचना सहायक व सहायक नगर रचनाकार यांच्या मुदतपूर्व बदल्या रद्द करणेबाबत

(८) * १२२४६ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील रचना सहायक व सहायक नगर रचनाकार या पदांवरील ९३ पैकी ७५ कर्मचाऱ्यांच्या बदल्या नगरपालिकेबाहेर मुदतपूर्व करण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नगरपालिका निवडणुका, जनगणना यांसारखे महत्वाचे काम करून घेण्यासाठी सर्व नगरपालिकेच्या रचना सहायक व सहायक नगर रचनाकार यांसारख्या तांत्रिक कर्मचाऱ्यांची गरज असून त्यांना शहरातील प्रत्येक रस्ता, झोन विकास आराखडा, नकाशा व प्रगणक गटाची माहिती असते, परंतु, सहायक नगर रचनाकार व रचना सहायक यांची नगरपालिकेबाहेर बदली केल्यामुळे सदरहू कामे करण्यास अडचणीचे होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सहायक नगर रचनाकार व रचना सहायक यांच्या बदल्या कर्मचाऱ्यांची तीन वर्षे सेवा पूर्ण होण्याअगोदरच मुदतपूर्व तसेच मंजूर कामाव्यतिरिक्त इतर कामासाठी करण्यात आलेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नगरपालिका निवडणुका होईपर्यंत नगररचना विभागाने रचना सहायक व सहायक नगर रचनाकार यांच्या नगरपालिकेच्या बाहेर केलेल्या बदल्या रद्द करून, याप्रकरणी दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सन २०२१ मध्ये महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५ मधील तरतुदीनुसार राज्यातील नगरपरिषद व नगर पंचायत येथे कार्यरत असलेल्या रचना सहायक/ सहायक नगर रचनाकार या संवर्गातील ७० अधिकाऱ्यांच्या बदल्या कामाची निकड, संबंधित अधिकाऱ्यांची वैयक्तिक विनंती व त्यांची अथवा कुटुंबियांची वैद्यकीय कारणे लक्षात घेता सक्षम प्राधिकरणाच्या मान्यतेने मुदतपूर्व करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच, १६ अधिकाऱ्यांच्या अन्य नगरपरिषद/ नगर पंचायतमध्ये मुदतपूर्व बदल्या करण्यात आलेल्या आहेत.

(२) नगरविकास विभाग, शासन निर्णय क्र.टिपीव्ही-१९०८/११८४/प्र.क्र.१/२००९/ नवि-२७, दिनांक २८/०१/२०१० अन्वये राज्यामधील महानगरपालिका/ नगरपरिषदांमध्ये काम करणाऱ्या नगर रचना व मूल्यनिर्धारण विभागाच्या अधिकाऱ्यांची कार्य व कर्तव्ये निश्चित करण्यात आलेली आहेत. त्यामध्ये निवडणूक व जनगणना यांचा समावेश नाही.

तसेच, सहायक नगर रचनाकार संवर्गातील १३८ रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत करण्यात येत असून, रचना सहायक संवर्गातील १०५ रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही संचालक, नगर रचना, पुणे यांच्या स्तरावर सुरु आहे. सदर भरती प्रक्रियेनंतर अथवा सन २०२२ च्या सार्वत्रिक बदल्यांमध्ये नगरपरिषद/ नगर पंचायतीमध्ये सहायक नगर रचनाकार/ रचना सहायक संवर्गातील अधिकारी उपलब्ध करून देणे शक्य होईल.

(३) व (४) मुदतपूर्व बदल्या ह्या कर्मचाऱ्यांच्या विनंती तसेच, कार्यालयीन कामकाजाची सोय लक्षात घेऊन, बदली अधिनियमातील तरतुदीनुसार सक्षम प्राधिकरणाच्या मान्यतेने करण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिवणी (जि.अकोला) विमानतळाच्या धावपट्टीचे
विस्तारीकरण करण्याबाबत**

(९) * १२३०१ श्री.विप्लव बाजोरिया : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०२९१ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला शहरातील शिवणी विमानतळाच्या धावपट्टी विस्तारीकरणाचा प्रश्न खाजगी जमिनीच्या हस्तांतराअभावी प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी मा.मुख्यमंत्री यांनी आयोजित केलेल्या बैठकीत अकोला विमानतळाच्या विकासाबाबत व विस्तारीकरणाबाबत व्यवहार्यता अभ्यास अहवाल करण्यास सुचविले असून, अकोला विमानतळ हे भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरण यांच्या मालकीचे असल्याने सदर विमानतळाचा व्यवहार्यता अभ्यास अहवाल भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरण यांनी करावे असे महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीने दिनांक २ मार्च, २०२० रोजीच्या पत्राद्वारे कळविले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरणाकडून अकोला विमानतळाचा माहितीचा अहवाल (Information report) शासनास दिनांक १३ सप्टेंबर, २०२१ रोजी प्राप्त झाला असून सदर अहवालात कोणतीही तांत्रिक शक्यता नसल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे योग्य व्यवहार्यता अहवाल (feasibility report) देण्याबाबत महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीकडून भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरणास दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी ई-मेल द्वारे पुन्हा कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, अतिरिक्त खाजगी जमिनीचे भूसंपादन व इतर आवश्यक बाबींकरिता अंदाजित रूपये ७० कोटींची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त रक्कम उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने विमानतळाच्या धावपट्टीचे विस्तारीकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) भूसंपादन व इतर आवश्यक बाबींकरिता अंदाजित रूपये ९५.४८ कोटी खर्चाची आवश्यकता आहे.

(५) भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरणाने उपलब्ध जागेतच धावपट्टीचे विस्तारीकरण करून विमानतळ विकसीत करण्यात येईल असे कळविले आहे.

तसेच मागणीनुसार नाईटलँडिंग सुरू करण्यासाठी ५१.६५ एकर एवढी जमीन राखीव ठेवण्याची भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरणाने शासनास विनंती केली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड व जळगाव जिल्ह्यांना जोडणाऱ्या अंबाजोगाई-गिता-जळगाव
रस्त्याच्या बांधकामाबाबत**

(१०) * १२८७७ श्री.संजय दौंड : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबाजोगाई-गिता-जळगाव रस्ता बीड व जळगाव या दोन जिल्ह्यांना जोडणारा असून, सदर रस्त्याच्या बांधकामासाठी गळीत धान्य संशोधन उपकेंद्र, अंबाजोगाई या शासकीय मालकीच्या ० हे. ६८ आर. जमिनीची आवश्यकता आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्ता हस्तांतरित करण्याबाबत कृषी विद्यापीठाने ठराव करून मान्यता दिलेली आहे, तसेच रस्ता शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत बांधण्यात येणार असून जमीन सुध्दा शासकीय मालकीची असल्यामुळे उपरोक्त जमिनीची मालकी रस्त्याच्या कामासाठी देण्यात यावी, अशी मागणी स्थानिक नागरिक व लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर रस्त्याच्या कामासाठी ० हे. ६८ आर. जागा हस्तांतरित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) गळीत धान्य संशोधन उपकेंद्र यांची जमीन कृषक अथवा अकृषक प्रयोजनासाठी न देण्याचे शासनाचे धोरण आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे-बंगळूर महामार्गाचे रुंदीकरण करण्याबाबत

(११) * १२०२० श्री.अरुण लाड : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे-बंगळूर नवीन महामार्गाकरीता पुणे, सातारा, सांगली जिल्ह्यातील हजारो एकर सुपीक आणि बागायती शेतीजमीन बाधित होणार असल्यामुळे या भागातील हजारो शेतकरी भूमिहीन होणार असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे-बंगळूर नवीन महामार्ग तयार करण्यापेक्षा, वापरात असलेल्या महामार्गाचे रुंदीकरण व दुरुस्ती केल्यास सदर महामार्गाच्या ८ पदरीकरणासाठी लागणाऱ्या खर्चाची सुध्दा बचत होणार असल्यामुळे, सध्या वापरात असलेल्या महामार्गाची दुरुस्ती व रुंदीकरण करण्यात यावी, अशी स्थानिक नागरिकांनी व लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पुणे-बंगळूर नवीन महामार्ग विकसित करण्याऐवजी वापरात असलेल्या महामार्गाचे ८ पदरीकरण करून रुंदीकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) पुणे-बंगळूर नवीन महामार्गाचे काम केंद्र शासनाच्या भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत प्रस्तावित आहे.

हे खरे नसून सद्यःस्थितीत पुणे-बंगळूर नवीन महामार्गाच्या आखणीचा प्रस्ताव हा प्राथमिक स्वरूपात असून आखणी अद्याप अंतिम झालेली नाही. आखणी अंतिम करताना सर्व भौगोलिक बाबींचा विचार करण्यात येत आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

(२), (३) व (४) अशा आशयाची मागणी स्थानिक नागरिकांनी व लोकप्रतिनिधींनी केलेली नाही. तथापि, नवीन आखणी करताना सर्व बाबींचा आढावा (Comparative Study) घेवून अंतिम निर्णय घेण्यात येणार आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

पाथरी (जि.परभणी) येथे श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्र विकास आराखड्यास मंजूरी देऊन निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(१२) * १२०७७ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाथरी (जि.परभणी) येथे श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्राच्या रूपये १४९ कोटीच्या विकास आराखड्यास मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीच्या सन २०२१ मध्ये वा दरम्यान झालेल्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.मुख्यमंत्री महोदय अध्यक्ष असलेल्या शिखर समितीच्या बैठकीत त्यास अंतिम मान्यता देवून तीर्थक्षेत्राच्या विकासासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यात यावा, अशी मागणी परभणी येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदय यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्र विकास आराखड्यास शिखर समितीची मान्यता व निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी दिनांक १७/०२/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये सादर केलेला रुपये २०३ कोटी इतक्या किंमताचा पाथरी येथील श्री साईबाबा तीर्थक्षेत्र विकास आराखडा मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय समितीसमोर दिनांक ०४ जून, २०२१ रोजी सादर करण्यात आला. या प्रस्तावास मुख्य सचिव तथा अध्यक्ष, उच्चस्तरीय समिती यांनी मान्यता दिली नसून, प्रस्तावामध्ये सुधारणा करण्याबाबत सूचित केले आहे.

(२) हे खरे नाही.

तथापि, विषय साधर्म्य असलेले मा.विधानसभा सदस्य यांचे दिनांक ०४ ऑक्टोबर, २०२१ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(३) दिनांक ०४/०६/२०२१ रोजी उच्चस्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये झालेल्या चर्चेनुसार, तसेच मुख्य सचिव तथा अध्यक्ष, उच्चस्तरीय समिती यांनी दिलेल्या निदेशानुसार दिनांक ३०/०७/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये सुधारित प्रस्ताव सादर करण्याबाबत सूचित करण्यात आले असून, जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्या स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सुळेवाडी (जि.सोलापूर) येथील वन विभागाकडे हस्तांतरित केलेली
जमीन ग्रामपंचायतीच्या नावे करण्याबाबत**

(१३) * ११७५१ श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय
मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सुळेवाडी (जि.सोलापूर) ग्रामपंचायत येथील गट-क व उपविभाग क्रमांक ७८८ येथील जमीन यापूर्वी ग्रामपंचायत सुळेवाडी (पिलीव) यांच्याकडे होती, परंतु वन विभागाने कोणतीही पुर्वसूचना न देता, सदर जमीन वन विभागाकडे हस्तांतरित करून घेतली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ग्रामपंचायतीकडे सध्याच्या गावाच्या विकासाकरीता कोणतेही गावठाण क्षेत्र शिल्लक राहिलेले नसून सदर जमिनीवर जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, गावातील सर्व लोकांना पिण्याच्या पाण्याची सार्वजनिक विहीर, पंढरपूरकडे जाणाऱ्या भक्तांसाठी आषाढी-कार्तिकी वारी निमित्त वारकऱ्यांना तीर्थप्रसाद व भोजनाची सोयीसाठी ठेवलेले राखीव क्षेत्र होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सुळेवाडी गावामध्ये संपूर्ण धनगर समाज असून त्यांच्याकडे शेळ्या-मेंढ्या, गाई, म्हशी असल्यामुळे गुरांना चराई क्षेत्रासाठी सदर जमीन ही अत्यंत गरजेची असून सुळेवाडी (जि.सोलापूर) सह राज्यात अनेक गावातील गायरान जमिनीवर अशाप्रकारे वन विभागाकडून अन्याय झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सुळेवाडीची गट क्रमांक ७८८ जमीन भारतीय वन अधिनियम, १९२७ (१९२७ चा १६) च्या कलम ४ मधून वगळून सुळेवाडी ग्रामपंचायत यांच्या नावे परत करण्याबाबत सदर ग्रामपंचायतीने शासनाकडे मागणी केलेली असून, सदर मागणीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१), (२), (३) व (४) मौजे सुळेवाडी (पिलीव) येथील गट नं. ७८८ हा भारतीय वन अधिनियम, १९२७ च्या कलम ४ अन्वये शासन अधिसूचना दिनांक ३१/०८/२०१८ अन्वये "राखीव वन" म्हणून घोषित करण्याचा मनोदय जाहीर करण्यात आला. फेरफार क्र. २५४०, दिनांक ०२/०८/२०१९ अन्वये सदर क्षेत्राच्या ७/१२ सदरी, सरपंच ग्रामपंचयात पिलीव नोंद रद्द करून महाराष्ट्र शासन वन विभाग अशी नोंद घेण्यात आली.

मौजे सुळेवाडी (पिलीव) येथील गट नं. ७८८ क्षेत्राच्या वनजमाबंदी चौकशी दरम्यान ०.२० हे.आर क्षेत्रावर रहिवाशी घरांचे अतिक्रमण आढळून आले. त्यामुळे सदरचे क्षेत्राचा भारतीय वन अधिनियम, १९२७ अंतिमतः राखीव वन म्हणून अधिसूचित क्षेत्रामध्ये समावेश करण्यात आलेला नाही. असे करीत असताना, विहित कार्यपध्दतीचा अवलंब करून आवश्यक जाहीरनामा प्रसिध्द करून हरकती/ सूचना मागविण्यात आल्या होत्या. तसेच अपिलाचीही संधी उपलब्ध करून देण्यात आली होती. तथापि, सदर कालावधीत विहित मुदतीत कोणतेही अपील प्राप्त झालेले नाही.

मौजे सुळेवाडी (पिलीव) येथील गट नं. ७८८ चे क्षेत्र भारतीय वन अधिनियम, १९२७ (१९२७ चा १६) च्या कलम ४ मधून वगळून सुळेवाडी ग्रामपंचायत यांच्या नावे करण्याबाबत सदर ग्रामपंचायतीने मागणी केली आहे.

तथापि, प्रश्नांकित क्षेत्र सद्यःस्थितीत भारतीय वन अधिनियम, १९२७ चे कलम २० अन्वये अंतिमतः राखीव वन म्हणून अधिसूचित झाले आहे. त्यामुळे सदर क्षेत्राचा वैधानिक दर्जा "राखीव वन" असून त्यास वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० तसेच वन संबंधित इतरही कायदे लागू होतात.

यास्तव, सदर क्षेत्र राखीव वनातून वगळावयाचे झाल्यास त्यास मा.सर्वोच्च न्यायालय व केंद्र शासनाची पुर्वपरवानगी घेणे बंधनकारक आहे. तसेच सदर वनक्षेत्रामध्ये कोणतेही वनेतर कामे करावयाची झाल्यास त्यास वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अन्वये केंद्र शासनाची मंजूरी घेणे बंधनकारक आहे.

तथापि, ग्रामपंचायतीने केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने विधी व न्याय विभागाचे अभिप्राय प्राप्त करून घेण्यात येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बाणकोट (ता.मंडणगड, जि.रत्नागिरी) खाडीवरील बाणकोट-बागमांडला
पुलाचे बांधकाम प्रलंबित असल्याबाबत**

(१४) * १२९१४ श्री.प्रसाद लाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६३८५ ला दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बाणकोट (ता.मंडणगड, जि.रत्नागिरी) खाडीत होणाऱ्या व श्रीवर्धन (जि.रायगड) तालुक्याला जोडणाऱ्या बाणकोट-बागमांडला पुलाच्या बांधकामाचा पायाभरणी समारंभ तत्कालीन मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, मा.अर्थमंत्री यांच्या उपस्थितीत दिनांक १२ नोव्हेंबर, २०१२ रोजी संपन्न झाल्यानंतर आजमितीस १० वर्षे झाली तरीही पुलाचे काम अपूर्ण स्थितीत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू बाणकोट-बागमांडला पुलाचे अपूर्ण काम रखडण्याची कारणे काय आहेत, पुलाच्या बांधकामाची सद्यःस्थिती काय आहे, पुलाचे बांधकामावर आजमितीस प्रत्यक्षात किती रक्कम खर्च करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर पुलाचे काम पूर्ण करून पूल वाहतुकीस उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) रायगड जिल्ह्यातील डहाणू-बोर्डी-रेवस-सातर्डे सागरी महामार्ग क्र.४ वरील कोलमांडला वेश्वी दरम्यान बाणकोट खाडीवरील मोठ्या पुलाचे बांधकाम करण्याकरीता शासन निर्णय क्रमांक परामा-११११/प्र.क्र.५३१/पी-३, दिनांक १५/०१/२०११ अन्वये किंमत रुपये २९७.०५ कोटी अशी प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली असून, मे.सुप्रीम इन्फ्रास्ट्रक्चर इंडिया लि.पवई, मुंबई यांना रुपये १८१.३० कोटीची निविदा स्वीकृत करून सदरील काम ३६ महिन्यात पूर्ण करण्यासाठी दिनांक १४/०५/२०१३ रोजी कार्यारंभ आदेश देण्यात आले.

विलंबाचे कारण :- सी.आर.झेड. ची परवानगी प्राप्त करण्यासाठी लागलेला १८ महिन्याचा कालावधी तसेच निधीची अनियमित उपलब्धता असल्याने विलंब लागला.

कंत्राटदाराने केलेल्या कामाचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे :-

१. फाऊंडेशन - एकूण २६ फाऊंडेशन पैकी १९ पूर्ण
२. सबस्ट्रक्चर - एकूण २४ पिअर व २ अबटमेंट अशा एकूण २६ सबस्ट्रक्चर पैकी ६ सबस्ट्रक्चर चे काम पूर्ण.
३. सुपरस्ट्रक्चर - एकूण २५ स्पॅन पैकी ५१ मी. लांबीच्या २ स्पॅन मध्ये स्टील बांधणीचे काम पूर्ण
४. अॅप्रोच - हरीहरेश्वर बाजूचा - ८०% भरावाचे काम पूर्ण
५. बाणकोट बाजूचा - ८५% खोदकाम पूर्ण. मूळ मंजूर सर्वसाधारण नकाशा प्रमाणे पुलाची रुंदी १३.६०० मी. आहे. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुंबई यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १८/०३/२०१९ अन्वये सदरील पुलाच्या सुपर स्ट्रक्चरची रुंदी १६.७० मी. DURAUHPFRC Technology वापरून करावयाच्या बांधकामाचा प्रस्तावास दिनांक १५/११/२०१९ व दिनांक १०/०१/२०२० अन्वये मान्यता प्रदान केली आहे. दिनांक ३०/०९/२०२० च्या आदेशान्वये रेवस रेड्डी MSH-४ हा महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ यांच्याकडे हस्तांतरित केला असल्याने या अंतर्गत येणाऱ्या विषयांकीत बाणकोट पुलाचे उर्वरित काम पूर्ण करण्यासाठी बाणकोट पुलाचा प्रकल्प कार्यकारी अभियंता, ठाणे खाडी पुल क्रमांक १ विभाग, कोकण भवन, बेलापूर यांनी दिनांक २५/०५/२०२१ रोजी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ यांच्याकडे हस्तांतरित केला आहे. सुधारित प्रस्तावानुसार उर्वरित तसेच झालेल्या बाणकोट पुलाच्या कामांची तांत्रिक छाननी व कंत्राटदाराशी सुधारित करारनामा करण्याची प्रक्रिया महामंडळामार्फत हाती घेण्यात आलेली आहे.
- (३) सद्यःस्थितीत सुधारित प्रस्तावानुसार उर्वरित काम हाती घेण्यात येत आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार सदरील काम २४ महिन्यात पूर्ण करण्याचे महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून घनकचरा व्यवस्थापन विभागातील
मोटर लोडर कामगारांची पदे कपात करण्यात आल्याबाबत**

(१५) * १२९६० श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामदास आंबटकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेश कराड, श्री.रमेशदादा पाटील, डॉ.रणजित पाटील, श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून घनकचरा व्यवस्थापन विभागातील हजारो मोटर लोडर कामगारांची पदे कपात करण्यात येत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महानगरपालिकेने सुरुवातीला यांत्रिक झाडूचा वापर करत प्रशासनाने कामगार कपात केली, त्यानंतर आर-दक्षिण, आर-मध्य, आर-उत्तर या विभागांमध्ये एरिया बेसच्या नावाखाली संपूर्ण कचरा उचलण्याचे कंत्राट देत मोटर लोडर्सना इतर ठिकाणी पाठविले, तसेच सी विभागातही मोटर लोडर कामगारांची दुपारची झ्युटी बंद करून सोसायट्यांना स्वतःच कचऱ्याचे वर्गीकरण करण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कचरा उचलण्याचे कंत्राट देऊन या संपूर्ण विभागाचे खाजगीकरण करण्याचा हेतू असल्याचा आरोप कामगार संघटनांनी केला असून मोटर लोडर कामगारांची पदे कपात केल्यास म्युनिसिपल मजदूर युनियनने आंदोलन करण्याचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, लाड-पागे समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील कामगारांच्या वारसांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) मुख्य रस्ते, उड्डाणपूल व द्रुतगती मार्ग येथे स्वच्छता राखण्याकरीता कंत्राटी पध्दतीने यांत्रिक झाडूचा वापर केला जातो.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या आर/दक्षिण, आर/मध्य, आर/उत्तर विभागामध्ये "एरिया बेस" कंत्राट देण्यात आले असून त्यामध्ये विभागातील कचरा संकलन व परिवहनाकरीता लागणारा सर्व कर्मचारीवृंद कंत्राटदारामार्फत पुरविण्यात येतो.

त्यामुळे सदर विभागातील अतिरिक्त झालेल्या महानगरपालिका कामगारांना त्याच विभागात इतर स्वच्छताविषयक कामांकरीता वापरण्यात येतात. परंतु महानगरपालिका कामगारांची कोणतीही पदे कमी/कपात करण्यात आली नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

मागील दोन वर्षात नागरिकांमध्ये केलेल्या जनजागृतीमुळे व कचरा वर्गीकरणाच्या फायद्यान्वये दुपारच्या पाळीत येणारा कचरा कमी झाल्याने वाहन फेऱ्या कमी झाल्या आहेत. त्यामुळे सी/दक्षिण मोटर लोडर चौकीवरील दुपारपाळीचे काम बंद करण्यात आले आहे. तथापि सी/उत्तर मोटर लोडर कामगारांची दुपार पाळी बंद करण्यात आलेली नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ नुसार सोसायट्यांना स्वतःच्या कचऱ्याचे वर्गीकरण करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

(३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभागाचे खाजगीकरण करण्याचा महानगरपालिका प्रशासनाचा कोणताही हेतू अथवा नियोजन नाही. तसेच महानगरपालिकेच्या कोणत्याही अनुसूचित कायम कामगार पदाची कपात करण्यात आलेली नाही. त्यामुळे म्युनिसिपल मजदूर युनियनने आंदोलन करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभागातील सफाई कामगारांना वारसाहक्क नियमावली दिनांक ०१/०४/२००७ पासून लागू करण्यात आली आहे.

सदर विभागात एकूण २९,१९२ इतके सफाई कामगार आहेत. लाड-पागे समितीच्या शिफारशीनुसार अनुसूचित पदावर कार्यरत असलेला सफाई कामगार वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झाल्यास, स्वेच्छानिवृत्ती घेतल्यास, सेवेत असताना मृत्यू झाल्यास, वैद्यकीय कारणास्तव सेवा करण्यास अपात्र ठरविल्यास त्यांच्या वारसास सेवेत सामावून घेतले जाते.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील रस्त्यांच्या कामांच्या निधीचा गैरवापर रोखण्याबाबत

(१६) * १३०६५ श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरात महानगरपालिकेने ३० पेक्षा अधिक डांबरी रस्ते दुरुस्त करण्याचा निर्णय घेतला असून, तिसऱ्या टप्प्यात बहुतांश सिमेंटचे रस्ते प्रस्तावित असतानाही त्यांच्यावर कोट्यवधी रुपये खर्च करून डांबरीकरण केले जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर महानगरपालिकेच्या रस्त्यावर डांबरीकरण ऐवजी प्रस्तावित सिमेंट रस्त्यांची कामे करून निधीचा गैरवापर रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

सिमेंट काँक्रीट प्रकल्प टप्पा-३ अंतर्गत नागपूर शहर सिमेंट काँक्रीटीकरण टप्पा-३ या प्रकल्पास शासनाने दिनांक ९ डिसेंबर, २०१६ च्या पत्रान्वये मान्यता दिली आहे.

(२) सदर प्रकल्पांतर्गत रुपये ३०१.६७ कोटी इतक्या रकमेचे ३९.५३ कि.मी. लांबीचे एकूण ३९ रस्ते प्रस्तावित होते. त्यामध्ये राज्य शासन हिस्सा रुपये १०० कोटी, नागपूर सुधार प्रन्यास हिस्सा रुपये १०० कोटी व उर्वरित हिस्सा नागपूर महानगरपालिकेचा आहे.

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे महानगरपालिकेच्या कर व करेतर उत्पन्नातील घट, शासन व नागपूर सुधार प्रन्यास कडून अप्राप्त निधी तसेच महानगरपालिकेची आर्थिक स्थिती नसल्याने सदर ३९ कामांपैकी रुपये ४७.८३ कोटी रकमेची ११ कामे स्थगित करण्यात आली.

हाती घेतलेल्या २८ कामांपैकी रुपये ८७.४५ कोटी इतक्या किंमतीची १६ कामे पूर्ण झाली असून रुपये ९६.८२ कोटी इतक्या किंमतीची १२ कामे प्रगतीपथावर आहेत.

आतापर्यंत काँक्रीटीकरणे कामावर झालेल्या खर्चाची रुपये १५८.१७ कोटी इतक्या रकमेची देयके प्रदान केली आहेत.

स्थगित करण्यात आलेल्या ११ रस्त्यांपैकी दोन कामे अंडरग्राऊंड युटिलीटी सर्व्हिस रोड असल्याने युटिलीटी स्थलांतरीत करताना खराब झाले. रस्त्यांचे डांबरीकरण करण्याचे रुपये ६.५५ कोटी चे काम महानगरपालिकेने स्वनिधीतून हाती घेतले आहेच. सदर कामे निविदा स्तरावर आहेत. सदर कामे टप्पा-३ मधून वगळण्याची कार्यवाही महानगरपालिका स्तरावर सुरू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्गाच्या चौपदरीकरणाचे

काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबत

(१७) * १३१५४ श्री.विक्रम काळे, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई-गोवा महामार्गावर ३४८ रस्ते अपघातात ८० प्रवाशांचा मृत्यू झाला असून सुमारे १०० जण गंभीर जखमी झाल्याचे दिनांक १७ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महामार्गाचे गत १० वर्षांपासून प्रलंबित असलेले चौपदरीकरणाचे काम, अनेक ठिकाणी डायव्हर्शनकरीता चुकीच्या पध्दतीने करण्यात आलेले खोदकाम यामुळे या महामार्गावर सातत्याने अपघात होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबई-गोवा महामार्गाच्या चौपदरीकरणाच्या कामांची प्रगती व सद्यःस्थिती काय आहे, या रस्त्यांचे काम केव्हा सुरु करण्यात आले होते व त्यावर किती खर्च करण्यात आला आहे,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने महामार्गाच्या कामात चुकीच्या पध्दतीने खोदकाम करणाऱ्या कंत्राटदारावर कारवाई करून मुंबई-गोवा महामार्गाचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) हे खरे आहे.

(२) डायव्हर्शनमुळे अपघात झाल्याची नोंद नाही.

(३) केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील मुंबई-गोवा रा.म.क्र.६६ ची महाराष्ट्र राज्यातील कि.मी. ०० (पळस्पे) ते कि.मी. ४५०/१७० (झाराप) अशा एकूण ४५०.१७० कि.मी. लांबीमध्ये चौपदरीकरणाचे काम प्रगतीपथावर आहे.

सदर लांबीपैकी कि.मी. ००/०० पनवेल (पळस्पे) ते कि.मी.८४/०० (इंदापूर) या ८४.००० कि.मी. लांबीतील चौपदरीकरण (डांबरीकरण) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण (NHAI) यांचेमार्फत डिसेंबर, २०११ प्रगतीपथावर असून सदर लांबी सवलत करारनाम्यानुसार बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा या तत्वावर २१ वर्षासाठी सवलतदारास देण्यात आली आहे. सद्यःस्थितीत सुमारे ६३ कि.मी. चे काम पूर्ण झाले आहे. या कामाची एकूण किंमत रुपये ९४२.६९ कोटी असून सदर काम खाजगीकरणांतर्गत हाती घेण्यात आल्याने या कामाचा खर्च उद्योजकाने करावयाचा आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पनवेल यांनी कळविले आहे.

तसेच मुंबई-गोवा महामार्गाच्या उर्वरित इंदापूर ते झाराप (कि.मी.८४/००० ते कि.मी. ४५०/१७०) एकूण ३६६.१७ कि.मी. (३५५.२८० कि.मी. डिझाईन लांबी) लांबीचे चौपदरीकरणाचे (काँक्रीटीकरणाचे) काम राष्ट्रीय महामार्ग मंडळ यांचेमार्फत नोव्हेंबर, २०१७ ते जानेवारी, २०१८ मध्ये हाती घेण्यात आले आहे. सदर महामार्गाच्या एकूण ३५५.२८० कि.मी. डिझाईन लांबीपैकी २१४.६४ कि.मी. लांबीचे काम पूर्ण झाले आहे व उर्वरित १४०.६४ कि.मी. लांबीचे काम प्रगतीपथावर आहे. या कामाकरीता आजमितीस रुपये २४९०.५३८ कोटी खर्च झाला आहे.

(४) सदर महामार्गाच्या कि.मी. ८४/०० ते ४५०/१७० मध्ये डायव्हर्शनसाठी खोदकाम करण्यात आले असून करारनाम्यानुसार डायव्हर्शनची व डायव्हर्शनसाठी केलेल्या खोदकामाची देखभाल, दुरुस्ती ही वेळोवेळी करण्यात येत आहे व रस्ता वाहतुकीस सुस्थितीत ठेवण्यात येत आहे.

सदर महामार्गाच्या आरवली ते कांटे व कांटे ते वाकेड या दोन प्रलंबित भागातील कामे पूर्ण करण्यासाठी मूळ ठेकेदार मे.एम.ई.पी. कंपनीला सबस्टीट्यूट करून मे.रोडवेज इन्फ्रा सोल्युशन यांची नियुक्ती करण्याची प्रक्रिया प्रगतीत आहे.

तसेच भूसंपादन मोबदला रक्कम वाटप प्रक्रिया जानेवारी, २०२२ पासून केंद्र सरकारच्या भूमीराशी पोर्टलमार्फत प्रगतीत आहे.

इंदापूर ते भोगांखुर्द या भागामधील वन जमिनीमध्ये काम करण्यासाठीची परवानगी प्रक्रिया प्रगतीत आहे.

सदर काम डिसेंबर, २०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण (NHAI) यांचेमार्फत प्रगतीपथावर असलेल्या ८४.००० कि.मी. लांबीतील कामाच्या विलंबास कर्नाळा पक्षी अभयारण्य व संवेदनक्षील क्षेत्र (Eco-sensitive Zone कि.मी.० ते कि.मी.२०) मधील राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळ यांची मंजूरी प्राप्त होणे व मौजे काराव येथील भूसंपादन व वडखळ बाहय वळणाकरीता मिठागराची जागा हस्तांतरीत होणे, मौजे नागोठणे व कोलेटी येथील सरकारी जागेवरील अतिक्रमण काढणे, सवलतदाराच्या आर्थिक समस्या इत्यादी बाबी कारणीभूत ठरल्या आहेत. तसेच उर्वरित काम पूर्ण करण्याच्या दृष्टिने मूळ सवलत करार समाप्त करण्याचे आदेश दिनांक १७/११/२०२१ रोजी निर्गमित करण्यात

आले आहेत. तथापि, सवलतदाराने Termination ला दिल्ली उच्च न्यायालयात आव्हान केल्याने सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

तसेच राष्ट्रीय महामार्ग मंडळामार्फत हाती घेण्यात आलेल्या एकूण ३६६.१७ कि.मी. (३५५.२८० कि.मी. डिझाईन लांबी) लांबीतील कामास भूसंपादन प्रक्रिया, प्रलंबित भूसंपादन मोबदला वाटप व वन विभागाकडील परवानग्या यामुळे तसेच कोविड-१९ च्या विविध निर्बंधांमुळे काही भागातील कामाची गती राखणे शक्य न झाल्याने विलंब झाला आहे.

नागपूर जिल्ह्यात प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना घरकुलाचा हफता अदा करण्याबाबत

(१८) * १३१७० श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण मार्फत जिल्ह्यातील नगरपरिषदा व नगरपंचायत क्षेत्रातील मंजूर घरकुलांकरीता लाभार्थ्यांना रुपये २.५० लक्ष अनुदान मंजूर झाले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या योजनेकरीता ३ डी.पी.आर. मंजूर करण्यात आले होते, त्यातील पहिल्या डी.पी.आर. नुसार लाभार्थ्यांना पहिला हफता रुपये १ लक्ष ६० हजार व दुसऱ्या व तिसऱ्या डी.पी.आर. नुसार लाभार्थ्यांना रुपये १ लक्ष घरकुल बांधकामाकरीता मंजूर करण्यात येवून निधी लाभार्थ्यांच्या खात्यात जमा करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, घरकुलांची बांधकामे पूर्णत्वास येवूनही लाभार्थ्यांना मंजूर घरकुलांचा शेवटचा हफता अनुक्रमे पहिल्या डी.पी.आर. मधील लाभार्थ्यांना रुपये ९० हजार, दुसऱ्या व तिसऱ्या डी.पी.आर. मधील लाभार्थ्यांना रुपये १ लक्ष ५० हजार मिळाले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत मंजूर घरकुलाचा शेवटचा हफता लाभार्थ्यांना अदा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) होय, हे खरे आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजना (ना.) अंतर्गत मंजूर घरकुलांकरीता पात्र लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाच्या हिश्यापोटी रुपये १.५० लक्ष व राज्य शासनाच्या हिश्यापोटी रुपये १.०० लक्ष असे एकूण रुपये २.५० लक्ष इतके अनुदान अनुज्ञेय आहे.

(२), (३) व (४) प्रधानमंत्री आवास योजना (ना.) अंतर्गत जारी मार्गदर्शक सूचनाप्रमाणे राज्यातील नागरी क्षेत्राकरीता घटक क्र. ३ व ४ घटकांसाठी नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण जिल्ह्यातील घटक क्र. ४ खालील सविस्तर प्रकल्प अहवालास (DPR) केंद्र स्तरीय मान्यता व सनियंत्रण समितीची मंजूरी मिळालेली आहे.

D.P.R. क्र.	मंजूर घरकुले	केंद्र शासनाचे अनुज्ञेय निधी (रुपये कोटीत)	केंद्र शासनाचे अद्याप-पर्यंत वितरित निधी (रुपये कोटीत)	केंद्र शासनाच्या वितरित निधीची टक्केवारी	राज्य शासनाचे अनुज्ञेय निधी (रुपये कोटीत)	राज्य शासनाचे अद्याप-पर्यंत वितरित निधी (रुपये कोटीत)	राज्य शासनाच्या वितरित निधीची टक्केवारी
१	१८६६	२७.९९	११.१९६	४०%	१८.६६	१८.६६	१००%
२	९५२४	१४२.८६	५७.०६	४०%	९५.२४	९२.२८८	९७%
३	९०७८	१३६.१७	५४.३३६	४०%	९०.७८	९०.५९	१००%
एकूण	२०४६८	३०७.०२	१२२.५९२		२०४.६८	२०१.५३८	

वरील तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे ३ DPR मधील प्रकल्पांना राज्य शासनाचे प्रती लाभार्थी रुपये १ लक्ष प्रमाणे रुपये २०१.५३८ कोटी इतका निधी वितरित केला आहे सदर निधी जवळजवळ १०० टक्के इतका आहे व केंद्र शासनाने मंजूर केलेला पहिल्या हप्त्याचा रुपये १२२.५९२ कोटी इतका निधी पात्र लाभार्थ्यांना वितरित करण्यात आलेला आहे व उर्वरित केंद्र हिश्याच्या निधीबाबत सुकाणू अभिकरण (म्हाडा) कडून पाठपुरावा करण्यात येत आहे. केंद्र शासनाचा उर्वरित निधी प्राप्त होताच केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार प्रकल्पनिहाय वितरित करण्याची तजवीज आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे महानगरपालिकेच्या आरक्षित भूखंडावरील
अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत**

(१९) * १३२४८ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे महानगरपालिकेच्या विकास आराखड्यामध्ये रुग्णालयासाठी आरक्षित असलेला दिवा पूर्वकडील दातिवली सर्व्हे क्र.१४० हिस्सा नं.३ हा भूखंड भूमाफियांनी हस्तगत केला असून त्यावरील अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भूखंडावरील अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करून भूखंड शासनाच्या ताब्यात घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) ठाणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतील मौजे, दातीवली येथील सर्वे नं. १३४ पै., १३५ पै., १३९ पै., १४० पै. या भूखंडापैकी एकूण ११०००.०० चौ.मी. क्षेत्र हे मंजूर विकास आराखड्यानुसार रुग्णालयाकरीता आरक्षित आहे. तथापि, सदर आरक्षणाने बाधित क्षेत्र ठाणे महानगरपालिकेच्या ताब्यात आलेले नाही, ही वस्तुस्थिती आहे.

दरम्यान, उक्त भूखंडावर झालेल्या अतिक्रमणावर कारवाई करण्याच्या अनुषंगाने लोकप्रतिनिधींच्या तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत.

(२) ठाणे महानगरपालिकेने कळविल्यानुसार त्यांना प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने दिवापूर्व भागातील आगासन रोडवरील मौजे दातीवली सर्व्हे क्र. १४० हिस्सा नं. ३ येथे ठाणे महानगरपालिकेच्या अतिक्रमण नियंत्रण व निष्कासन विभागामार्फत कारवाई करण्यात आलेली आहे.

तथापि, सदर ठिकाणी पुन्हा अनधिकृत बांधकाम सुरु असल्याचे निदर्शनास आल्याने मनुष्यबळाच्या सहाय्याने तेथील लोखंडी पत्र्याचे नव्याने उभारलेले वॉल कंपाऊंड तोडण्यात आले असून, लोखंडी एंगल गॅस कटरच्या सहाय्याने कट करण्याची कारवाई करण्यात आली.

सदर भूखंडावर भविष्यात अशाप्रकारे कोणतेही अनधिकृत बांधकाम होणार नाही याची दक्षता घेण्यात येईल, असे ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बेस्ट उपक्रमातील 'सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी' पद
पदोन्नतीने भरण्याबाबत**

(२०) * १३३०६ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बेस्ट उपक्रमात ४० पेक्षा अधिक 'सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी' (श्रेणी ए/जी८) पदे रिक्त असून हंगामी पध्दतीने सदर पदाचा कार्यभार चालविला जात आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१४ मध्ये 'सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी' (श्रेणी ए/जी८) पदासाठी घेण्यात आलेल्या परीक्षेत उत्तीर्ण झालेले आणि प्रतिक्षा यादीवर असलेले काही कर्मचारी पदोन्नती न मिळताच सेवानिवृत्त झाले असून काही कर्मचारी सेवानिवृत्त होणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मा.औद्योगिक न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधीन राहून बेस्ट उपक्रमातील 'सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी' (श्रेणी ए/जी ८) पदांवर सन २०१४ मधील प्रतिक्षा यादीतील कर्मचाऱ्यांना पदोन्नतीने सामावून घेण्याची

मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.नगरविकास मंत्री महोदयांकडे तसेच आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका व व्यवस्थापक, बेस्ट उपक्रम यांचेकडे दिनांक २९ डिसेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बेस्ट उपक्रमातील रिक्त असलेल्या 'सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी' (श्रेणी ए/जी ८) पद पदोन्नतीने भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा आणि परिवहन उपक्रम (बेस्ट) मध्ये "सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी" श्रेणी ए/जी-८ या संवर्गात ५३ रिक्त पदे आहेत.

बेस्ट उपक्रमाच्या संबंधित विभागांमार्फत कामाच्या निकडीनुसार सदर पदाचा कार्यभार हंगामी पध्दतीने चालविला जात असल्याचे बेस्ट उपक्रमाने कळविले आहे.

(२) हे खरे असल्याचे बेस्ट उपक्रमाने कळविले आहे.

(३) हे खरे आहे. सदर पत्राच्या अनुषंगाने मा.लोकप्रतिनिधी यांना बेस्ट उपक्रमामार्फत दिनांक १०/०१/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

(४) व (५) "सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी" श्रेणी ए/जी-८ या संवर्गात रिक्त पदे भरण्याकरीता बेस्ट प्रशासनामार्फत दिनांक १९/०१/२०१४ रोजी खात्यांतर्गत परीक्षा घेण्यात आली होती. सदर परीक्षेमध्ये प्रथमतः १३७ उमेदवार उत्तीर्ण झाले असून त्यांची यादी दिनांक १५/०५/२०१४ रोजी जाहीर करण्यात आली.

तदनंतर, २०९ अनुत्तीर्ण उमेदवारांनी उत्तरपत्रिकेची पुनर्तपासणीकरीता बेस्ट प्रशासनाकडे अर्ज केला. त्याकरीता बेस्ट प्रशासनाने दिनांक १६/०६/२०१४ रोजी समिती गठीत करून, उत्तरपत्रिकेमध्ये देण्यात आलेल्या गुणांची पुनर्तपासणी (मॉडेरेशन ऑफ मार्क्स) केली. त्यामध्ये ५८ उमेदवार उत्तीर्ण झाले त्यामुळे दिनांक १५/०५/२०१४ रोजी जाहीर केलेली यादी रद्द करून एकूण १९५ (१३७+५८) उत्तीर्ण उमेदवारांची एकत्रित यादी दिनांक २७/०६/२०१४

रोजी जाहीर करण्यात आली. त्यापैकी ५६ उमेदवारांना “सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी” श्रेणी ए/जी-८ या पदावर पदोन्नती देण्यात आली.

उत्तीर्ण असलेल्या परंतु उत्तरपत्रिकेवरील सूचनांचे उल्लंघन केल्यामुळे अनुत्तीर्ण केलेल्या ६ उमेदवारांचे उल्लंघन बेस्ट प्रशासनाच्या महाव्यवस्थापकांच्या मान्यतेने माफ केल्यामुळे त्यांना उत्तीर्ण करण्यात आले. तसेच १ उमेदवार उत्तीर्ण असताना त्याला अनवधानाने अनुत्तीर्ण दाखविण्यात आल्यामुळे त्यालादेखील बेस्ट प्रशासनाच्या महाव्यवस्थापकांच्या मान्यतेने उत्तीर्ण करण्यात आले. अशा एकूण ७ उमेदवारांची यादी बेस्ट प्रशासनामार्फत १९/०८/२०१४ रोजी जाहीर करण्यात आली.

सदर उत्तीर्ण यादींच्या अनुषंगाने बेस्ट वर्कस युनियन (तत्कालीन मान्यताप्राप्त व प्रातिनिधीक संघटना) यांनी सन २०१४ मध्ये, मा.औद्योगिक न्यायालयात तक्रार (युएलपी) क्रमांक २४१/२०१४ दाखल केली असून सदयःस्थितीत सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. यास्तव, बेस्ट उपक्रमातील “सहाय्यक प्रशासकीय अधिकारी” श्रेणी ए/जी-८ या संवर्गातील पदांवर, उपरोक्त यादीतील कर्मचाऱ्यांना पदोन्नती देण्यात आली नाही, असे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मढ, मार्वे, मालवणी व राथोडी या
भागातील अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत**

(२१) * १३३६८ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सदाशिव खोत, श्री.निलय नाईक, डॉ.रणजित पाटील, श्री.सुरेश धस, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या पी उत्तर विभागातील मढ, मार्वे, मालवणी व राथोडी या भागात अनधिकृत बांधकामे केली जात असल्याबाबतची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनधिकृत बांधकामप्रकरणी तक्रारी करुनही महानगरपालिका अधिकाऱ्यांकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने महानगरपालिकेने अनधिकृत बांधकामांचे निरीक्षण करुन अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) सदर पत्रामध्ये नमूद केलेल्या बांधकामांचे निरीक्षण करुन भूमि अभिलेख पडताळून ज्या बांधकामाचे भूमि अभिलेख विभागाच्या १९६७ च्या मूळ नकाशांच्या बोगस प्रती तयार झाल्या असतील त्याबाबतचा अहवाल पाठविण्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत उपसंचालक, भूमि अभिलेख, कोकण प्रदेश, मुंबई यांना दिनांक २२/०१/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस पी/उत्तर विभागातील निरीक्षणादरम्यान आढळलेल्या अनधिकृत बांधकामांवर तसेच अनधिकृत बांधकामाबाबत प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींच्या अनुषंगाने मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ नुसार, माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये ३४ नोटीस बजाविण्यात आल्या आहेत. त्यापैकी ८ अनधिकृत बांधकामांवर निष्कासनाची कारवाई करण्यात आली असून उर्वरित २६ अनधिकृत बांधकामांवर मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ नुसार कारवाई सुरु आल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

तसेच, उप अधीक्षक, भूमि अभिलेख, मुंबई उपनगर कार्यालयांतर्गत मुंबईतील मौजे एरंगळ व उपनगरीय गावे ता.बोरीवली येथील हद्द कायम मोजणीचे जवळपास ८३० हून अधिक नकाशे बनावटरित्या तयार करुन भूमि अभिलेख विभागाच्या अधिकृत मूळ अभिलेखात छेडछाड करुन खोट्या नोंदी घेण्यात आल्या या विषयाबाबत उपस्थित करण्यात आलेल्या लक्षवेधी

सूचना क्र. २३७ मधील प्रकरणाची चौकशी करण्याकरीता जमाबंदी आयुक्त व संचालक भूमि अभिलेख, पुणे यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली असून सदर प्रकरणाची चौकशी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जव्हार (जि.पालघर) नगरपरिषदेच्या विकास कामांमध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(२२) * १३५३० डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार (जि.पालघर) नगरपरिषदेच्या विकास कामांमध्ये बनावट तांत्रिक मान्यतेच्या आधारे काम केल्याचे व अशा कामांचे देयके अदा केल्याने नगर परिषदेच्या विकास कामांमध्ये अनियमितता व गैरप्रकार झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जव्हार नगरपरिषदेच्या बांधकाम विभागाने सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जव्हार यांचे कार्यालयाची आगाऊ तांत्रिक शुल्क न भरता तांत्रिक मंजूरी घेतल्याचे तसेच इतर सहा विकास कामांच्या तांत्रिक मंजूरी सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जव्हार यांच्या कार्यालयाकडून न घेता जिल्हाधिकारी कार्यालय, पालघर यांच्या बनावट सही व शिक्के यांचा वापर करून प्रशासकीय मंजूरी घेण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी जव्हार नगरपरिषदेचे तत्कालीन मुख्याधिकारी व नगर अभियंता यांचेविरुद्ध नगरसेविकेनी जव्हार पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार अर्ज दाखल करूनही दबाव व आर्थिक संगनमतामुळे पोलिसांनी संबंधित दोषीवर कोणतीही कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने याप्रकरणी कारवाई न करणाऱ्या दोषी पोलिसांवर तसेच जव्हार नगर परिषदेच्या विकास कामांमध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) नगरपरिषदेमार्फत करण्यात येणाऱ्या विकास कामांपैकी छत्रपती शिवाजी महाराज उद्यान सुशोभिकरण या एका कामाच्या अंदाजपत्रकावरील तांत्रिक मान्यतेचे सही व शिक्के खोटे असल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदरची बाब निदर्शनास आल्यानंतर जव्हार नगरपरिषदेमार्फत जव्हार पोलीस ठाणे येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, अशी वस्तुस्थिती जव्हार नगरपरिषदेने कळविली आहे.

(३) अशा आशयाची तक्रार स्थानिक नगरसेविकेने जव्हार पोलीस ठाणे येथे केली, हे खरे आहे.

सदर प्रकरणाची चौकशी जिल्हाधिकारी, पालघर कार्यालयामार्फत सुरु असल्याने स्थानिक नगरसेविकेची तक्रार दफ्तरी दाखल केली असल्याची वस्तुस्थिती जव्हार पोलीस ठाणे यांनी कळविली आहे.

(४) प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली असून पुढील नियमोचित कार्यवाही प्रस्तावित असल्याचे जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात विशेषतः रायगड जिल्ह्यातील जंगलांना लागणाऱ्या
वणव्यांमुळे वनसंपदेचे नुकसान होत असल्याबाबत**

(२३) * १२२०८ श्री.जयंत पाटील : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ९ मधील प्रश्न क्रमांक ८४३२ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः रायगड जिल्ह्यात वनहद्दीत उन्हाळ्यात वणवा लागण्याचे प्रकार वारंवार घडत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वणव्याच्या आगीत वनौषधी, विविध फळझाडे, सरपटणारे प्राणी, कीटक, तृणभक्षी प्राणी, त्यांची अंडी घट्ट्यांसह जळून खाक होतात, तसेच त्याभागात असलेल्या आदिवासी वाड्या व वस्त्यांमध्ये असलेल्या झोपड्यांचेही नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, वनसंपदेचे संवर्धन करण्याकरीता तसेच वन्यजीवांना धोका पोहोचू नये याकरीता वनहद्दीवर जाळरेषा काढण्याची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वनहद्दीत वणवा पेटू नये तसेच आग लागल्यास वणवा विझविण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१) ठाणे वनवृत्तामध्ये रायगड जिल्ह्यात अलिबाग व रोहा अशा दोन वनविभागाचा समावेश होतो. या वनविभागात माहे फेब्रुवारी-२०२१ ते मे-२०२१ च्या उन्हाळ्यात आगीच्या एकूण २९९ घटना घडल्या असून त्यामध्ये ७८५.४४ हे जळीत क्षेत्र झाले आहे.

(२) वणव्याच्या आगीचे स्वरूप हे ग्राउंड फायर स्वरूपाचे असतात. यामध्ये गवत, पालापाचोळा छोटे झुडपी इ.ची हानी होते. तथापि, वनवणव्याच्या आगीत तृणभक्षी प्राणी जळून खाक झाल्याचे व आदिवासी वाड्या व रस्त्यांमध्ये असलेल्या झोपड्यांचे नुकसान झालेबाबत ठाणे वनवृत्त विभागात निदर्शनास आलेले नाही.

(३) वणव्यांवर प्रभावी नियंत्रण ठेवण्यासाठी दरवर्षी १२ मी. ६ मी. ३ मी. अशा विविध प्रकारच्या प्रतिबंधक जाळरेषा मुख्यतः वनखंड सीमेवर, वनक्षेत्र रस्त्याच्या दुतर्फी व आंतरराज्य सीमा व परिक्षेत्र सीमेवर घेण्यात येतात. तसेच फायरवॉच टॉवर उभारण्यात आलेले आहेत.

(४) वनवणवा निर्देशनास येताच तात्काळ भारतीय वन अधिनियम १९२७ अन्वये वनगुन्हा नोंदवून प्रकरणी चौकशी करण्यात येते. वनवणवे लागू नयेत याकरीता पुढीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात :-

- जंगलामध्ये आगी लागू नये म्हणून जाळरेषा घेण्यात येते. तसेच फायर वॉचर यांची नियुक्ती करण्यात येते. विभागीय कार्यालयात नियंत्रण कक्ष स्थापन केले असून नियंत्रण कक्ष २४ तास कार्यरत असतो.

- वन कर्मचारी व स्थानिक लोकांच्या सहभागाने आग विझवली जाते. आग विझविण्यासाठी फायर ब्लोअर चा वापर करण्यात येतो.
- वनास लागून असलेल्या गावातील संयुक्त वनव्यवस्था स्थापन समितीचा वनवणवा नियंत्रणात आणण्यासाठी सक्रीय सहभाग असतो.
- आकस्मितरित्या वणवा लागलेचा संदेश नियंत्रण कक्षास प्राप्त होताच संबंधित वनकर्मचारी यांना कळवून वनवणवा तात्काळ विझवण्याची कारवाई करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मीरा-भाईंदर शहरातील कचरा उचलण्यासाठी भंगारात काढलेल्या गाड्यांचा वापर होत असल्याबाबत

(२४) * १२४०४ श्री.रविंद्र फाटक : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक २ मधील प्रश्न क्रमांक ८४१६ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मीरा-भाईंदर महानगरपालिकेने शहरातील कचरा उचलण्याचा ठेका दिलेल्या मे.ग्लोबल वेस्ट मॅनजमेंट सेल प्रा.लि. यांचेकडून कचरा उचलण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने भंगारात काढलेल्या २५ गाड्यांचा वापर केल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कचरा उचलणाऱ्या या भंगार गाड्यांचे अनेकदा ब्रेक फेल होऊन अपघात झाला आहे, तर कधी रस्त्यातच बंद पडून नागरिकांना वाहतूक कोंडीचा सामाना करावा लागला आहे, याप्रकरणी सामाजिक संघटनांनी पालिका प्रशासनाकडे तसेच एका राजकीय पक्षाने लोकायुक्तांकडे तक्रार करुनही कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कचरा उचलण्यासाठी वापरात असलेल्या गाड्यांचे फिटनेस प्रमाणपत्र ठेकेदाराकडे नसूनही पालिका अधिकारी व ठेकेदार यांच्या आर्थिक संगनमताने ठेकेदाराची देयके मंजूर करण्यात आली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी अधिकारी/कर्मचारी व ठेकेदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) मिरा-भाईंदर महानगरपालिका क्षेत्रातील दैनंदिन रस्ते सफाई, गटार साफसफाई कामी मे.ग्लोबल वेस्ट मॅनेजमेंट सेल प्रा.लि. यांना दिनांक २६/०४/२०१२ रोजी कंत्राटी सफाई कामगार व वाहन पुरवठा करणेकरीता ०५ वर्षाकरीता कार्यादेश देण्यात आलेला होता.

तदनंतर महासभा ठराव क्र.१२, दिनांक १९/०५/२०१७ अन्वये पुढील निविदा अंतिम होईपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली.

मे.ग्लोबल वेस्ट मॅनेजमेंट सेल प्रा.लि. यांचेकडून कचरा उचलण्याकामी मुंबई महानगरपालिकेने भंगारात काढलेल्या २५ गाड्यांचा वापर केला, ही बाब वस्तुस्थितीस धरून नाही.

(२) कचरा वाहतूक वाहनांचा अपघात झाल्याची घटना घडलेली आहे. मात्र त्यामुळे कोणतीही जीवित अथवा मालमत्तेची हानी झालेली नाही, तसेच कचरा वाहतूक वाहने बंद पडल्याने वाहतूक कोंडी झाली, अशी कोणतीही बाब निदर्शनास आलेली नाही.

तक्रारदार श्री.पवन विनायक घरत यांनी कचरा उचलण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या वाहनांबाबत मा.लोकआयुक्त यांचेकडे तक्रार केलेली असून त्यासंबंधी मा.लोकआयुक्त कार्यालयाकडे कार्यवाही सुरू आहे.

(३) व (४) प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने कचरा वाहतूक वाहनांचे फिटनेस प्रमाणपत्र सादर करणेस ठेकेदार यांना नोटीस देण्यात आली आहे.

त्यास अनुसरून ठेकेदार मे.ग्लोबल वेस्ट मॅनेजमेंट सेल प्रा.लि. यांनी १०२ वाहनांचे फिटनेस प्रमाणपत्र महानगरपालिकेस सादर केलेले आहेत.

ठेकेदाराने कचरा संकलन करून वाहतूक करण्याचे काम पूर्ण केले असल्याने करारानुसार ठेकेदारास देयक अदा करण्यात आलेले आहे. त्यामध्ये कोणतीही अनियमितता झाली नसल्याचे, मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील चाळींमध्ये शौचालय बांधण्यासाठी चाळ मालकाच्या ना-हरकत प्रमाणपत्राची अट शिथिल करण्याबाबत

(२५) * १३२९७ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने मुंबईतील चाळींमधील सदनिकांमध्ये घर मालकाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र घेवून शौचालय बांधण्यास सुमारे पाच वर्षांपूर्वी परवानगी दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईतील चाळमालक व रहिवाशांमध्ये असलेले वाद, तसेच शौचालय बांधण्यासाठी चाळमालकांकडून करण्यात येत असलेली पैशांच्या मागणीची पूर्तता रहिवाशांकडून होत नसल्याने चाळमालकांकडून सदनिकांतील शौचालयासाठी ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यात येत नसल्याचे प्रकार निदर्शनास आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील चाळींमधील सदनिकांमध्ये शौचालय बांधण्यासाठी चाळमालकाच्या ना-हरकत प्रमाणपत्राची अट शिथिल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

तसेच, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान संचालनालयामार्फत दिनांक ०८/०७/२०१५ रोजीच्या परिपत्रकान्वये, राज्यातील शहरांमधील उघड्यावर शौच करण्याची प्रथा बंद करून शहरे हागंदारी मुक्त करण्यासंदर्भात कार्यान्वयन सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. सदर परिपत्रकामध्ये, चाळ मालकाच्या ना-हरकत प्रमाणपत्राबाबत उल्लेख नाही.

परंतु, चाळींची संरचनात्मक व धोरणात्मक पडताळणीकरीता चाळ मालकाकडून महानगरपालिकेस ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त होणे आवश्यक आहे.

- (२) हे खरे नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- (३) व (४) मुंबईतील चाळीमधील सदनिकांमध्ये शौचालय बांधण्याआधी चाळींची संरचना स्थिरता पडताळणी व इतर आवश्यक अटी व शर्तीची पूर्तता करणे आवश्यक आहे. त्याकरीता चाळ मालकाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त होत नसेल तर, संबंधित परिमंडळाचे उपायुक्त यांना आवश्यक पडताळणी करून मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ च्या कलम ४९९ अन्वये, संरचनात्मक व धोरणात्मक पडताळणीकरीता आवश्यक असणाऱ्या ना-हरकत प्रमाणपत्राची अट शिथिल करण्याचा अधिकार असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

**ताडदेव (मुंबई) येथील गवालिया टँक जवळच्या कमला
इमारतीला आग लागून दुर्घटना झाल्याबाबत**

(२६) * १२८८५ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.महादेव जानकर, श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ताडदेव (मुंबई) येथील गवालिया टँक जवळच्या कमला इमारतीच्या १९ व्या मजल्यावर दिनांक २२ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास आग लागल्याची घटना घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नवीन इमारत बांधतांना अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित असणे आवश्यक असताना सदर इमारतीत अग्निशमन यंत्रणा कार्यरत नसल्यामुळे लागलेल्या आगीत ६ जणांचा होरपळून मृत्यू झाल्याचे व २४ जण जखमी झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कारवाई करून इमारतीत अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर इमारतीमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित नव्हती हे खरे असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

सदर दुर्घटनेत एकूण ९ व्यक्तींचा मृत्यू झाला असून, २१ व्यक्ती जखमी झाल्या आहेत.

(३) व (४) सदर दुर्घटनेच्या अनुषंगाने गावदेवी पोलीस ठाणे येथे अपमृत्यू क्र. ६ ते १२ आणि १४, १५/२०२२ अन्वये नोंद घेण्यात आली असून, उपलब्ध साक्षीपुरावे, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, अग्निशमन दल आणि बेस्ट विभाग यांचेकडून अहवाल प्राप्त करून नमूद अहवालाच्या अनुषंगाने चौकशी करून पुढील कारवाई करण्यात येत आहे, असे गृह विभागाने कळविले आहे.

सदर दुर्घटनेची चौकशी करण्याकरीता महानगरपालिका आयुक्त यांच्या निर्देशानुसार उपायुक्त, परिमंडळ-२ यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २२/०१/२०२२ रोजी चौकशी समिती गठीत करण्यात आली होती. उपायुक्त, परिमंडळ-२ यांनी सदर दुर्घटनेची चौकशी करून त्याबाबतचा अहवाल दिनांक १८/०२/२०२२ रोजी महानगरपालिका आयुक्त यांच्या मान्यतेकरीता सादर केला. सदर अहवालास महानगरपालिका आयुक्त यांनी दिनांक २३/०२/२०२२ रोजी मंजूरी दिली असून त्यांनी, अहवाल महानगरपालिकेच्या पोर्टलवर प्रसारित करण्याचे तसेच शिफारशी पडताळून अनुपालन अहवाल दिनांक ३०/०३/२०२२ पर्यंत सादर करण्याचे निदेश दिले आहेत.

त्यानुषंगाने अहवाल महानगरपालिकेच्या संकेतस्थळावर प्रसारित करण्यात आला आहे. या अहवालामध्ये भविष्यात आगीच्या दुर्घटना टाळण्याच्या दृष्टीने २४ शिफारशी सुचविल्या असून त्यानुषंगाने महानगरपालिकेमार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

सदर इमारतीमध्ये बसविलेली अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित नसल्याने व अग्निप्रतिबंधक यंत्रणेमध्ये त्रुटी आढळल्याने सदर इमारतीच्या मालक/ भोगवटादार यांना महानगरपालिकेमार्फत महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ अन्वये दिनांक २५/०१/२०२२ रोजी नोटीस बजाविण्यात आली आहे. सदर नोटीसमध्ये खालील बाबी नमूद करण्यात आल्या आहेत :-

- इमारतीमधील सदनिकांमध्ये केलेल्या अंतर्गत बदलाच्या मंजूरीचे पुरावे सादर करणे.
- इमारतीमध्ये बसविण्यात आलेली अग्निप्रबंधक व अग्निशमन सुरक्षा यंत्रणा सुस्थितीत व कार्यान्वित करणे.
- फायर अलार्म सिस्टीम कार्यान्वित करणे, इमारतीमधील इलेक्ट्रीक मीटर रुम व लिफ्ट मशिन रुम यामध्ये पोर्टेबल फायर एक्टींगविशर व स्मोक डिटेक्टर बसविणे.
- इलेक्ट्रीक वायरिंग व केबल फ्लोरिंग व सिलिंगला सीलबंध करणे.
- इमारतीचा पॅसेज व जिन्न्यामध्ये ठेवण्यात आलेले अनावश्यक व घरगुती सामान काढून टाकणे.
- इमारतीच्या अग्निप्रतिबंधक व अग्निशमन सुरक्षा यंत्रणेचा हायड्रंट रायझर सिस्टीमसाठी फायरब्रीगेड इन्लेट यंत्रणा इमारतीच्या दर्शनीभागात बसविण्यात यावी.
- अग्निशमन सुरक्षा यंत्रणा सुस्थितीत व कार्यान्वित असल्याचे प्रमाणपत्र "ब" दरवर्षी जानेवारी व जुलै महिन्यात सादर करण्यात यावे.

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ अन्वये मालक/ भोगवटादार यांनी उपरोक्त बाबींची पूर्तता विहित मुदतीत करणे बंधनकारक आहे.

औरंगाबाद शहरात नारेगाव व इतर दोन ठिकाणी

कचरा प्रक्रियाविना पडून असल्याबाबत

(२७) * १२९०४ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद (जि.औरंगाबाद) शहरात गेल्या काही वर्षांपासून नारेगावसह इतर दोन ठिकाणी सुमारे १२ लाख मेट्रिक टन कचरा पडून असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नारेगाव येथील कचऱ्याच्या जागेवर बायोमायनिंग करण्यासाठी औरंगाबाद महानगरपालिकेने प्रस्ताव तयार केला असून सदर प्रस्ताव तांत्रिक मंजूरीसाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर प्रस्तावास मंजूरी देवून नारेगाव येथील कचऱ्याचे जागेवर बायोमायनिंग करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

महानगरपालिकेकडे घनकचरा प्रक्रिया केंद्र सन २०१९ पर्यंत नसल्याने सदर कचरा नारेगाव येथे साठविला जात होता.

(२) हे खरे आहे.

केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या फेब्रुवारी, २०१९ मधील मार्गदर्शक सूचनानुसार कचऱ्यावर बायोमायनिंग प्रक्रिया करण्याकरीता सुधारित सविस्तर प्रकल्प अहवाल महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे दिनांक १०/०१/२०२२ रोजी तांत्रिक मान्यतेकरीता सादर करण्यात आला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्ह्यातील औंढा नागनाथ मंदिर व
जलेश्वर मंदिराच्या विकास आराखड्याबाबत**

(२८) * १२८२० श्री.विप्लव बाजोरिया : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औंढा नागनाथ (जि.हिंगोली) मंदिर परिसराचा विकास आराखड्याबाबत अनेकदा बैठका घेऊनही शासनाकडून निर्णय झाला नसल्यामुळे विकास आराखडा प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अति प्राचिन ओंढा नागनाथ मंदिर व जलेश्वर मंदिराच्या विकास आराखड्याबाबत शासनाने निर्णय घेवून निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांनी रुपये २४.९९ कोटी इतक्या किंमतीचा ओंढा नागनाथ तीर्थक्षेत्र विकास आराखडा दिनांक ०८ डिसेंबर, २०१७ रोजी विभागास सादर केला असून, या आराखड्यास अद्याप अंतिम मान्यता देण्यात आली नाही.

तथापि, या आराखड्यामध्ये सूचविलेल्या कामांपैकी रुपये १५.०० कोटी किंमतीच्या १७ कामांना "नगरपरिषदांना वैशिष्ट्यपूर्ण कामांसाठी विशेष अनुदान योजना" या योजनेतून दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१८ रोजीच्या शासन पत्रान्वये तत्वतः मान्यता देण्यात आली असून, दिनांक ०८ मार्च, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निधी जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांच्याकडे वर्ग करण्यात आला आहे.

सदर कामांकरीता कार्यान्वयीन यंत्रणा सार्वजनिक बांधकाम विभाग असून, प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांना प्रदान करण्यात आले आहेत. त्यानुसार पुढील कार्यवाही जिल्हाधिकारी स्तरावर सुरु आहे.

जलेश्वर मंदिर हे हिंगोली नगरपरिषद हद्दीत असून, जलेश्वर मंदिर विकास आराखड्याबाबतचा कोणताही प्रस्ताव नाही. तथापि, जलेश्वर मंदिर परिसर व तलाव सुशोभिकरणाबाबत हिंगोली नगरपरिषद स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यातील रस्ते व पुलांच्या दुरुस्तीच्या कामांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(२९) * १२०७९ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्ह्यातील सन २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे पूल व रस्त्याचे नुकसान झाल्याने रुपये २७ कोटींची आर्थिक मदत देण्यात यावी, अशी मागणी सार्वजनिक बांधकाम विभाग, परभणी यांनी शासनाकडे सन २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान एका अहवालाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विविध राज्य मार्ग, प्रमुख जिल्हा मार्ग, पूल यांच्या दुरुस्तीसाठी रुपये २७ कोटींचा निधी जिल्ह्यासाठी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे काय, त्याची तालुकानिहाय व कामनिहाय माहिती काय आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) रस्त्याचे देखभाल व दुरुस्तीकरीता आवश्यक प्रस्ताव संबंधित मुख्य अभियंता यांनी शासन मान्यतेकरीता सादर केले आहेत.

(२) जिल्ह्यातील रस्त्यांच्या देखभाल व दुरुस्तीकरीता खालीलप्रमाणे मान्यता देण्यात आली आहे.

तालुका	मंजूर रक्कम (रुपये लक्ष)
१) परभणी	९०.००
२) मानवत	४९.००
३) पाथरी	३८.००
४) सोनपेठ	३१.००
५) गंगाखेड	३४१.१०
६) पालम	४४७.३५
७) पुर्णा	४३४.१२
८) जिंतूर	१८८.४५
९) सेलू	१६७.४०

एकूण रुपये १७८६.४२

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंधेरी (मुंबई) येथील मोगरा नाल्याचे रुंदीकरण करण्याबाबत

(३०) * १२९३३ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंधेरी (मुंबई) पूर्वेकडून पश्चिमेकडे येणाऱ्या मोगरा नाल्याचे रुंदीकरण व नाला वळविण्याचे काम रखडल्यामुळे दरवर्षी पावसाळ्यात अंधेरी रेल्वे स्थानकाच्या पश्चिमेकडील परिसर, सबवे पाण्याखाली जावून या भागातील इमारतीना धोका निर्माण झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अंधेरी पूर्वेला सुमारे १७ ते १८ फूट असलेला मोगरा नाला पश्चिमेला साडेसात ते आठ फूट इतका झाला असल्याने या नाल्याचे रुंदीकरण करून नाला आवश्यक ठिकाणी वळविण्यात यावा, अशी शिफारस चितळे समितीने केली आहे, या कामासाठी रुपये १३० कोटी खर्चाची तरतूदही करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मोगरा नाल्याचे रुंदीकरण करून नाला आवश्यक ठिकाणी वळविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) अंधेरी पूर्वेकडून येणारा मोगरा नाला हा पश्चिम रेल्वेखालून अतिरिक्त मार्गाका काढून भरडावाडी रोड, अंधेरी (पश्चिम) येथील अस्तित्वात असलेल्या मोगरा नाल्यास जोडण्याचे अभिप्राय ब्रिमस्टोवॅड अहवालानुसार देण्यात आले असून, त्यानुसार सदरचे काम सन २०१८ मध्ये प्रस्तावित करण्यात आले होते. परंतु प्रकल्प खर्च व त्यासाठी लागणारा कार्यकाळ हा जास्त असल्यामुळे तत्कालीन महानगरपालिका आयुक्त यांच्या आदेशानुसार सदर काम बंद करण्यात आले, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या के/पश्चिम विभागात मोगरा नाल्याचे रुंदीकरण व अतिरिक्त जोडवाहिनी करण्याची शिफारस महापालिकेने नेमणूक केलेल्या सल्लागार मे.एम.डब्ल्यू.एच.(इं) प्रा.लि. यांनी ब्रिमस्टोवॅड प्रकल्पांतर्गत सुचविली आहे. तसेच, मोगरा नाल्याच्या प्रणालीचा अधिक अभ्यास करण्यासाठी महानगरपालिकेने आय.आय.टी. बॉम्बे यांची सल्लागार म्हणून नियुक्ती केली होती व आय.आय.टी. बॉम्बेने सुध्दा त्यांचे अभिप्राय दिले आहेत. त्यानुसार के/पश्चिम विभागात मोगरा नाला रुंदीकरण व अतिरिक्त जोडवाहिनी करण्याचे काम पर्जन्य जलवाहिनी विभागाने प्रस्तावित केले असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मिहान (जि.नागपूर) प्रकल्पाचे काम पूर्ण क्षमतेने सुरु करण्याबाबत

(३१) * १३४२६ श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामदास आंबटकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेश कराड, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मिहान (जि.नागपूर) प्रकल्पामध्ये शासनाने रुपये १५०० कोटींची गुंतवणूक केली असून या प्रकल्पातील काही कंपन्यांची कामे रखडली असल्यामुळे मिहान प्रकल्पाचे काम बंद होऊन लिजच्या स्वरूपातील महसूल शासनाला मिळत नसल्याने शासनाचे नुकसान होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मिहान प्रकल्पाचे काम पूर्ण क्षमतेने सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१) सामान्य प्रशासन विभाग यांचे शासन निर्णय दिनांक ०४/०१/२००२ अन्वये नागपूर येथे आंतरराष्ट्रीय प्रवासी व मालवाहतूक हब विमानतळाकरीता अस्तित्वात असलेल्या विमानतळाच्या जमिनीव्यतिरिक्त

अंदाजे २२५६ हेक्टर व शासन निर्णय दिनांक २६ जून, २००६ नुसार १०६८.२१ हेक्टर जमीन संपादनास मान्यता प्राप्त झाली.

मिहान विशेष आर्थिक क्षेत्राकरीता भारत सरकार, वाणिज्य मंत्रालय यांचेकडील अधिसूचना दिनांक २९/०५/२००७ अन्वये एकूण १५११.५१ हेक्टर क्षेत्र अधिसूचित करण्यात आले.

यानुसार मिहान क्षेत्रात महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीतर्फे विकास कामे करण्यात आलेली असून, त्यात सहा-चार-तीन पदरी रस्ते, मलनिस्सारण, पथदिवे, वीजपुरवठा केंद्र व इतर सोईसुविधा तयार करण्यात आलेल्या आहेत. मिहान विशेष आर्थिक क्षेत्रात एकूण ७५ कंपन्यांशी भाडेपट्टा करार करून भूखंड आवंटीत करण्यात आले असून, यापैकी २४ कंपन्या कार्यरत आहेत, १० कंपन्यांना नवीन भूखंड आवंटीत करण्यात आले आहेत, ३ चे बांधकाम सुरु आहे आणि ३५ कंपन्यांनी कामे सुरु केलेली नसल्याने, त्यांना नियमानुसार स्मरणपत्रे पाठवून उद्योग सुरु करण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यात आले असून, त्याबाबतचा पाठपुरावा महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी यांच्याकडून करण्यात येत आहे.

संमिश्र वापर क्षेत्रात एकूण ४६ कंपन्यांना भाडेपट्टा करारावर भूखंड आवंटीत करण्यात आलेले असून, यापैकी १३ कंपन्या कार्यरत आहेत. १२ कंपन्यांचे बांधकाम सुरु आहे, १४ कंपन्यांना नव्याने जागेचे आवंटन करण्यात आलेले आहे आणि ६ कंपन्यांनी कामे सुरु केलेली नसल्याने, त्यांना नियमानुसार स्मरणपत्रे पाठवून उद्योग सुरु करण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यात आले असून, त्याबाबतचा पाठपुरावा महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी यांच्याकडून करण्यात येत आहे. मध्यवर्ती सुविधा केंद्राच्या इमारतीत ४० कंपन्यांना त्यांची निर्यातीची कामे तातडीने करण्याकरीता कार्यालयीन जागा देण्यात आलेली आहे.

मिहान विशेष आर्थिक क्षेत्रात आजपावेतो सुमारे रुपये ४२००/- कोटीच्या व्यापारी मालाची व रुपये ३८००/- कोटी रकमेच्या माहिती तंत्रज्ञान व सेवा अंतर्गत सुध्दा निर्यात करण्यात आलेली आहे.

मिहान प्रकल्पांतर्गत उद्योजकांना जमीन आवंटीत करण्यात आलेली असून, त्यांची कामे सुरु असून, त्यांनी तयार केलेल्या सामान/ मालांची निर्यातसुध्दा सुरु आहे, त्यामुळे मुद्यात नमूद केलेले म्हणणे पूर्णतः खरे नाही.

(२) महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी यांच्यास्तरावर उद्योजकांसोबत सभा घेण्यात येऊन, त्यांच्या कामाचा आढावा घेण्यात येतो. याबाबत उद्योजकाकडे वेळोवेळी पाठपुरावा करण्यात येऊन त्यांना सूचनाही देण्यात येतात.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विशेषतः ताडोबा (जि.चंद्रपूर) अभयारण्यातील वन कर्मचाऱ्यांना स्वसंरक्षणासाठी सामुग्री पुरविण्याबाबत

(३२) * १३०७३ श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ताडोबा (जि.चंद्रपूर) अभयारण्यातील मोहरली, कोल्हारा येथे दिनांक २० नोव्हेंबर, २०२१ रोजी कर्तव्यावर असलेल्या एका महिला वन कर्मचाऱ्यांवर माया नावाच्या वाघिणीने हल्ला करून ठार केल्याची घटना निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अभयारण्यातील वन्य प्राण्यांकडून वन कर्मचाऱ्यांवर हल्ला होण्याच्या घटना वारंवार होत असल्याने वन कर्मचाऱ्यांच्या सुरक्षेचा प्रश्न निर्माण झाला असल्यामुळे राज्यातील वन कर्मचाऱ्यांना बचावात्मक स्वसंरक्षणासाठी सामुग्री देण्याची मागणी वन कर्मचाऱ्यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यात विशेषतः ताडोबा अभयारण्यातील वन कर्मचाऱ्यांना स्वसंरक्षणासाठी सामुग्री पुरविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१) अखिल भारतीय व्याघ्र प्रगणना-२०२२ अंतर्गत सर्वेक्षणाचे काम करीत असताना ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्पातील कोलारा येथे दिनांक २०/११/२०२१ रोजी श्रीमती स्वाती नानाजी ढुमणे, वनरक्षक यांचा (T-२०) वाघिणीच्या हल्ल्यात मृत्यू झाल्याची घटना निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) वन्य प्राण्यांपासून बचावात्मक स्वसंरक्षणासाठी वन कर्मचाऱ्यांना सामुग्री उपलब्ध करून देण्याच्या मागणीची निकड लक्षात घेवून ताडोबा-अंधारी व्याघ्र संवर्धन प्रतिष्ठानामध्ये उपलब्ध असलेल्या निधी मधून खालील तक्त्यात नमूद केलेली सामुग्री वन कर्मचाऱ्यांना तात्काळ उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

अ.क्र.	साहित्याचा तपशील	वाटप संख्या
१	Air Pistol ०.१७७	१३० नग
२	Air Gun ०.१७७	४१ नग
३	१२ बोर बंदूक	४ नग
४	रायफल	१६ नग
५	Magnum रायफल	१ नग
६	दारूगोळा	३२५ नग

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील आरक्षित जागेवरील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत

(३३) * १३१८१ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर (जि.नागपूर) शहराच्या मंजूर विकास योजनेनुसार आरक्षण क्रमांक एमई-९४ हा भूभाग राज्य परिवहन महामंडळाच्या एस.टी. स्टॅंडकरीता आरक्षित ठेवण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर सुधार प्रन्यास द्वारा राज्य परिवहन प्राधिकरणाची परवानगी न घेता हा भूखंड बिओटी तत्वावर विकसित करून या ठिकाणी दवाखाने, हॉटेल, बार, जिम, मॉल व अन्य वाणिज्यिक वापरासाठी बांधकाम करण्यात आले आहे व सुमारे रुपये ५० कोटी बाजार मुल्य असणारी ही जागा बांधकाम व्यवसायिकांना रुपये १३ कोटी मध्ये विकून बेकायदेशीर व्यवहार व बांधकाम करण्यात आले असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अवैध बांधकामाकरीता नाग नदीमधील जागेवर अतिक्रमण करून नाग नदीवर पिलर बांधून बेकायदेशीर बांधकाम करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी नागपूर येथील जनप्रतिनिधींनी शासनाकडे सन २०२१ मध्ये वारंवार निवेदने देवूनही शासनाने कोणतीही कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित दोषी अधिकारी व बांधकाम व्यवसायिक यांचेवर कारवाई करून अवैध बांधकाम हटविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

मौजा नागपूर खसरा क्रमांक ५७६, ३२४/१ भाग ही जागा शासनाने दिनांक १०/०९/२००१ अन्वये मंजूर केलेल्या नागपूर शहराच्या विकास आराखड्यात एस.टी. स्टॅंड करीता (Reservation No. ME-९४) आरक्षित ठेवण्यात आली आहे.

(२), (३) व (४) शासनाची व परिवहन आयुक्तांची परवानगी न घेता एस.टी. बस स्टॅंडचे आरक्षण असताना बी.ओ.टी. वर दवाखाना, हॉटेल्स, जिम, लग्न समारोह हॉल, नाग नदीवर पिल्लरचे बांधकाम करणे व अन्य प्रोजेक्ट तयार करून नियमाचे उल्लंघन झाले असल्यामुळे उच्चस्तरीय चौकशी करून कारवाई करण्याबाबत मा.श्री.कृष्णा खोपडे, विधानसभा सदस्य यांनी दिनांक १८/०१/२०२१ अन्वये शासनास निवेदन सादर केले आहे. उक्त निवेदनाचे अनुषंगाने शासनाने दिनांक १२/०२/२०२१, दिनांक २९/०६/२०२१, दिनांक ०१/०९/२०२१, दिनांक २२/०९/२०२१, दिनांक २०/१०/२०२१ व दिनांक १५/१२/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये तसेच दिनांक १२ जानेवारी, २०२२ रोजीच्या अर्धशासकीय पत्रान्वये सभापती, नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर याचा अहवाल अपेक्षिलेला आहे.

तसेच मा.श्री.कृष्णा खोपडे, विधानसभा सदस्य यांनी दिनांक २३/०७/२०२१ रोजी सभापती, नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर यांचेकडे तक्रार दाखल केली आहे, असे नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर यांनी दिनांक ०७/०३/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे.

शासनाचे दिनांक १२/०१/२०२२ रोजीच्या पत्राचे अनुषंगाने व मा.श्री.कृष्णा खोपडे, विधानसभा सदस्य यांनी दिनांक २३/०७/२०२१ रोजी दाखल केलेल्या तक्रारीचे अनुषंगाने प्रकरणी चौकशी करण्यात येत असल्याचे, अधीक्षक अभियंता (मुख्यालय), नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर यांनी दिनांक ०७/०३/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे.

(५) सभापती, नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर यांच्याकडून अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर नियमाप्रमाणे आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची तजविज ठेवली आहे.

(६) लागू नाही.

मुंबई (प.) उपनगरातील चारकोप व गोराई येथे असलेल्या चाळींचा आणि म्हाडा वसाहतींचा समूह पुनर्विकास करण्याबाबत

(३४) * १३४०५ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई पश्चिम उपनगरातील चारकोप आणि गोराई येथे असलेल्या चाळींचा आणि म्हाडा वसाहतींचा समूह पुनर्विकास करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू प्रस्तावाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे, सदरहू प्रस्तावावरील निर्णय प्रक्रियेस किती कालावधी अपेक्षित आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चारकोप व गोराई येथील चाळींचा आणि म्हाडा वसाहतींचा पुनर्विकास करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) मुंबई पश्चिम उपनगरातील चारकोप आणि गोराई येथे असलेल्या म्हाडा वसाहतीचा समूह पुनर्विकास करण्याचा प्रस्ताव म्हाडा कार्यालयास अद्याप प्राप्त झालेला नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ शहरातील गेडामनगर परिसरातील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत

(३५) * १३३७० श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.सदाशिव खोत, श्री.प्रसाद लाड, श्री.गोपिचंद पडळकर, डॉ.रणजित पाटील, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गेडामनगर, यवतमाळ (जि.यवतमाळ) परिसरात सर्व्हे नं.१०४/३ मधील रिकाम्या जागेमध्ये श्री विश्वकर्मा गणेश मंदिराच्या बाजूला अतिक्रमण करण्यात आले असून, वाढत्या अतिक्रमणांमुळे व गुंडगिरीमुळे मंदिर समितीला लोकोपयोगी उपक्रम राबविण्यास, सौंदर्यीकरण व इतर कामे करण्यास अडथळा निर्माण होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंदिर समिती व स्थानिक रहिवाशी यांनी संबंधित तहसिलदार, पोलीस अधीक्षक व नगरपरिषद यांच्याकडे याबाबत वारंवार तक्रार व पाठपुरावा करूनही अतिक्रमणे हटविण्याबाबत कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मा.विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी उपरोक्त परिसरातील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत दिनांक २ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी शासनाकडे पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अतिक्रमणे हटविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२), (३) व (४) मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने वस्तुस्थिती व शासनाची कार्यवाही खालीलप्रमाणे आहे :-

यवतमाळ शहरातील गेडामनगर येथील नझूल शीट क्रमांक ३४, भूखंड क्रमांक ३, सर्व्हे नंबर १०४/३ सन १९७९ मध्ये अकृषिक केले असून त्याच्या अभिन्यास (ले-आऊट) मान्यतेनुसार १०,५०० स्के. फूट खुली जागा सोडण्यात आली.

सदर खुल्या जागेवर विश्वकर्मा गणेश मंदिर, ८ कच्ची घरे व ४ पत्र्याची दुकाने असल्याचे दिसून येते.

सदर खुल्या जागेत मंदिर, घरे व दुकाने ही विनापरवानगी बांधण्यात आल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

विकास नियंत्रण नियमावलीमधील तरतुदीनुसार अभिन्यासातील खुल्या जागेत सदरची बांधकामे अनुज्ञेय नसल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येते.

त्यानुसार ही बाब तपासून जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांना चौकशी करून चौकशीअंती ही बांधकामे नियमबाह्य व विकास नियंत्रण नियमावलीशी विसंगत आढळल्यास महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ अंतर्गत कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डोंगरी ते राजपूरी (ता.मुरुड, जि.रायगड) या रस्त्यावरील संरक्षक कठडा व भिंत बांधण्याबाबत

(३६) * १३१८७ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंगरी ते राजपूरी (ता.मुरुड, जि.रायगड) या रस्त्यावरील संरक्षक कठडे जीर्ण व दुरुवस्थेत असून काही ठिकाणी कठडे पडलेले असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर रस्त्यालगतच्या एका बाजूला दरी व दुसऱ्या बाजूला डोंगर असल्यामुळे वाहनांने ये-जा करणाऱ्या प्रवाशांसह येथे येणाऱ्या पर्यटकांच्या जीवितास धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर संरक्षक कठड्यांची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करून बांधणे तसेच डोंगरातून दरड पडू नये याकरीता आवश्यक त्या ठिकाणी संरक्षण भिंत बांधणेबाबत राजपूरी ग्रामस्थांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने डोंगरी ते राजपूरी या रस्त्यावरील संरक्षक कठडा व संरक्षक भिंत बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) अशी मागणी प्राप्त नाही.

(४) व (५) सदर रस्त्याच्या लांबीत मंजूर दुरुस्तीचे काम प्रगतीत असून, या कामात समाविष्ट संरक्षक भिंती बांधण्याचे काम जून, २०२२ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

**सेवानिवृत्त व दिवंगत पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना बी.डी.डी.
चाळींच्या पुनर्विकास प्रकल्पांतर्गत निवासस्थाने देण्याबाबत**

(३७) * १३३८९ श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सेवानिवृत्त व दिवंगत पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना बीडीडी चाळींच्या पुनर्विकास प्रकल्पांतर्गत कायमस्वरूपी निवासस्थाने उपलब्ध करून देण्याबाबत उपाययोजना सुचविण्यासाठी शासनाने मा.गृहनिर्माण मंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली आणि मा.गृहमंत्री महोदयांच्या सहअध्यक्षतेखाली समिती स्थापन केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी नेमण्यात आलेल्या समितीने शासनास अहवाल सादर केला आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अहवालात नमूद करण्यात आलेल्या शिफारशीची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) व (४) समितीने सादर केलेला अहवाल बी.डी.डी. चाळींच्या पुनर्विकासासंबंधात मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या उच्चाधिकार समितीसमोर ठेवण्यात आला. समितीने सादर केलेल्या अहवालास अनुसरून व उच्चाधिकार समितीच्या बैठकीतील निर्णयानुसार, बी.डी.डी. चाळींमध्ये दिनांक ०१/०१/२०११ रोजी पर्यंत जे पोलीस कर्मचारी पोलीस सेवा निवासस्थानात वास्तव्यास आहेत (सेवेत कार्यरत, सेवानिवृत्त व दिवंगत पोलीस कर्मचाऱ्यांचे कायदेशीर वारस इत्यादी) त्यांना बी.डी.डी. चाळींच्या पुनर्विकासातर्गत ५०० चौ. फूट क्षेत्रफळाचा पुनर्विकसित गाळ्याचे वितरण त्यांच्याकडून पुनर्विकसित गाळ्याच्या बांधकाम खर्चाची रक्कम (Construction Cost) आकारून मालकी तत्वावर करण्याचा निर्णय या विभागाच्या दिनांक १८/०८/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे.

ठाणे स्थानक परिसरात स्कायवॉकवरील पथदिवे बंद असल्याबाबत

(३८) * १३३३६ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे स्थानक परिसरात होणाऱ्या गर्दीतून मार्ग काढण्यासाठी स्कायवॉकला जोडून एफओबी उभारण्यात आलेल्या स्कायवॉकवरील पथदिवे बंद असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, स्कायवॉकवरील बंद पथदिव्याचा गैरफायदा घेऊन अंधारात प्रवाशांना लुटण्याचे प्रकार घडत आहेत, त्यामुळे स्कायवॉकवरून महिला, शाळकरी मुले, वृद्ध या पुलावरील प्रवास करणे टाळत आहेत, तसेच अंधारात भिकारी, गर्दुल्यांनी स्कायवॉकवर बस्तान बसवून पुलाचा ताबाच घेतल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर स्कायवॉकवर पथदिवे सुरु करून स्कायवॉकवरील अतिक्रमण हटविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) ठाणे महानगरपालिकेस अशा प्रकारची तक्रार प्राप्त झाली आहे.

ठाणे स्टेशन परिसरात सॅटीस ब्रिजला जोडून एफओबी उभारण्यात आला आहे. तथापि, काही वेळेस सदर एफओबीवरील म.रा.वि.मंडळाचा वीज पुरवठा खंडीत झाल्यास किंवा विद्युत केबल यंत्रणेत बिघाड झाल्यास दिवे काही वेळाकरीता बंद असल्याची शक्यता नाकारता येत नसल्याची बाब ठाणे महानगरपालिकेने कळविली आहे.

सद्यःस्थितीत सदर एफओबीवरील सर्व दिवे चालू असल्याची खात्री करण्यात आली असल्याची बाब ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) ठाणे महानगरपालिकेने सदर प्रकरणी खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली असल्याचे कळविली आहे :-

सदर एफओबीवरील फेरीवाल्यांविरोधात दैनंदिन कारवाई करण्यात येते. तसेच दोन सत्रांमध्ये फेरीवाले हटविण्याकरीता दोन स्काँडची स्थापना केलेली आहे. तसेच सध्या या भागातील सर्व फेरीवाले हटविण्यात आले आहेत.

सद्यःस्थितीमध्ये सदर एफओबीवरील सर्व दिवे चालू असल्याची खात्री ठाणे महानगरपालिकेने केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात कोरोना संसर्गामुळे महानगरपालिका, नगरपालिका व
नगरपंचायती मधील मृत्यू झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या
कुटुंबियांना/ वारसांना आर्थिक मदत देण्याबाबत**

(३९) * १२८३७ श्री.विप्लव बाजोरिया : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११०६५ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोना संसर्गामुळे महानगरपालिका, नगरपालिका व नगरपंचायती मधील मृत्यू झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांना/वारसांना आर्थिक मदत देण्यात आली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोनामुळे मृत्यू झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना नोकरीमध्ये समावून घेण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोरोना संसर्गामुळे महानगरपालिका, नगरपालिका व नगरपंचायती मधील मृत्यू झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांना/ वारसांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.संकिर्ण-२०२०/ प्र.क्र.४/व्यय-९, दिनांक २९/०५/२०२० व नगरविकास विभाग, शासन निर्णय क्र.संकिर्ण-२०२०/ प्र.क्र.९९/नवि-२०, दिनांक ०४/०८/२०२१ अन्वये कोविड-१९ शी संबंधित कर्तव्य बजावताना कोविडमुळे मृत्यू होणाऱ्या कर्मचारी वृंद यांना रुपये ५० लक्षाचे सानुग्रह सहाय्य अनुदानाबाबत योजना लागू करण्यात आली आहे.

(२) कोरोनामुळे मृत्यू झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना नोकरीमध्ये समावून घेण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला नाही, परंतु राज्यातील महानगरपालिका, नगरपालिका व नगरपंचायती मधील पात्र अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांच्या वारसास अनुकंपा नियुक्तीसाठी दिनांक ११/०७/२०१९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे.

(३) राज्यातील महानगरपालिका, नगरपरिषद व नगरपंचायती मधील कोरोनाची लागण होऊन मृत्यू झालेल्या एकूण १४४ कर्मचाऱ्यांच्या रक्कम रुपये ७२.०० कोटी प्रस्तावापैकी रक्कम रुपये ६४.५० कोटी इतक्या पूरक मागणीचा प्रस्ताव सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आला आहे. तसेच महानगरपालिका, नगरपालिका व नगरपंचायती मधील एकूण २८ कर्मचाऱ्यांचा रक्कम रुपये १४ कोटी व सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षातील उर्वरित तरतूद रक्कम रुपये ७.५० कोटी सानुग्रह सहाय्य अनुदानाबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

म्हाडाच्या मुंबई इमारत दुरुस्ती आणि पुनर्रचना मंडळाच्या संक्रमण पुनर्रचित गाळे विभागातील अधिकाऱ्यांच्या नियुक्तीबाबत

(४०) * १२९२४ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) म्हाडाच्या मुंबई इमारत दुरुस्ती आणि पुनर्रचना मंडळाच्या संक्रमण पुनर्रचित गाळे विभागातून बदली झालेल्या अधिकाऱ्यांची बढतीनंतरही त्याच विभागात नियुक्ती करू नये, अशा आशयाच्या मागणीचे एक सविस्तर निवेदन मंडळाचे सभापती यांनी मा.गृहनिर्माण मंत्र्यांकडे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पत्राची दखल न घेता गृहनिर्माण विभागाने संबंधित अधिकाऱ्यांची त्याच विभागात वरिष्ठ पदावर नियुक्ती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, म्हाडाच्या मुंबई इमारत दुरुस्ती आणि पुनर्रचना मंडळाच्या सभापतीची मागणी मान्य न करण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) होय.

(२) व (३), म्हाडा प्राधिकरणाच्या आस्थापनेवर सह मुख्य अधिकारी या संवर्गातील २ च पदे असल्यामुळे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे आदेश/ मान्यतेने पदोन्नत अधिकाऱ्यांना सह मुख्य अधिकारी, मुंबई इमारत दुरुस्ती आणि पुनर्रचना मंडळ या पदावर पदोन्नतीने पदस्थापना करण्यात आली, ही वस्तुस्थिती आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कामठी (जि.नागपूर) शहराला दूषित पाण्याचा पुरवठा होत असल्याबाबत

(४१) * १३०७७ श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कामठी (जि.नागपूर) शहरात घाण, शेवाळ व दुर्गंधीयुक्त दूषित पाणीपुरवठा होत असल्यामुळे याबाबत संबंधित विभागाकडे वारंवार तक्रारी देवूनही त्याकडे दुर्लक्ष केले जात असल्याचे दिनांक १३ डिसेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर भागात होणाऱ्या दूषित पाणीपुरवठ्यामुळे नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात येण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर भागातील नागरिकांना शुध्द पाण्याचा पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) कामठी येथील प्रभाग क्रमांक-१० मध्ये नागरिकांना दूषित पाण्याचा पुरवठा होत असल्याबाबत तेथील तत्कालीन नगरसेवक, श्री.काशिनाथ प्रधान यांनी दिनांक ०९/१२/२०२१ रोजी मौखिक व लेखी स्वरूपात नगरपरिषदेकडे तक्रार केली असल्याचे नगरपरिषदेच्या अभिलेखावरून दिसून येते.

नगरपरिषदेने तपासणी केली असता काही भागात नळाद्वारे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याचे आढळले. याअनुषंगाने गळतीचा शोध घेऊन ती गळती तात्काळ थांबविण्यात आली.

(२) हे खरे नाही.

पाणी पुरवठ्याच्या विविध भागातील पिण्याच्या पाण्याचे नमूने महिन्यातून १ वेळा आरोग्य प्रयोगशाळा, नागपूर येथे तपासणीसाठी पाठवून पाणी पिण्यायोग्य आहे, याची खातरजमा करून घेण्यात येते.

(३) कामठी येथील सध्याच्या अस्तित्वात असलेल्या पाणीपुरवठा योजनेसाठी MS Pipe टाकण्यात आले असून हे काम २० वर्षापूर्वी करण्यात आलेले आहे. सदर पाईप जुने झाले असल्याने त्यातून गळती होते. परंतु अशी गळती निदर्शनास आल्यानंतर त्यावर नगरपरिषदेकडून तात्काळ कार्यवाही करण्यात येते.

शासनाने कामठी नगरपरिषदेच्या पाणीपुरवठा योजनेसाठी दिनांक ५ मार्च, २०१९ रोजीच्या आदेशान्वये रुपये २१.८२ कोटी रक्कमेच्या प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता दिली असून नगरपरिषदेने रितसर निविदा काढून निविदाकारास दिनांक ३१ मे, २०२१ रोजी कार्यादेश दिले आहेत. त्यामध्ये कामाची किंमत रुपये १७.८१ कोटी इतकी आहे. यात जुने MS पाईप बदलण्याची बाबही समाविष्ट आहे.

सदर कामे नोव्हेंबर, २०२२ अखेरपर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर शहरातील अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंड नियमित करणेबाबत

(४२) * १३१८५ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरातील अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंड नियमित करून ते विकसित करण्यासाठी राज्य शासनाने योजना (१९०० ले-आऊट व ५७२ ले-आऊट) जाहीर केली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, त्यानुसार सन २००१ पर्यंतचे अनधिकृत भूखंड आणि ले-आऊट नियमितीकरणासाठी नागपूर सुधार प्रन्यासकडे विकास शुल्कासोबत दंड भरून अर्ज केल्यानंतर आर.एल. साठी (भूखंड नियमित झाल्याचे पत्र) वेगळे शुल्क आकारण्यात येत होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, आतापर्यंत शासनाकडे किती अर्ज प्राप्त झाले आहेत व त्यापैकी किती निकाली काढण्यात आले, अद्यापपर्यंत शेकडो भूखंडधारकांचे अर्ज प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर शहरातील अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंड नियमित करण्याबाबतचे प्रलंबित अर्ज निकाली काढण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

नागपूर शहरातील अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंड नियमित करून विकसित करून राज्य शासनाने योजना (१९०० ले-आऊट व ५७२ ले-आऊट) जाहीर केली नाही. तथापि, नागपूर शहरातील अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंड नियमितीकरणाकरीता नागपूर सुधार प्रन्यासमार्फत सर्वेक्षण करण्यात आले. यामध्ये प्रथमतः ५७२ अनधिकृत ले-आऊट चे नियमितीकरण करणे आवश्यक आहे, असे निदर्शनास आले. याबाबत शासनाचे परिपत्रक, दिनांक ०३ मार्च, १९८७ अन्वये भूखंडाचे नियमितीकरण करण्यात आले.

यानंतर नागपूर सुधार प्रन्यासने सन २००१ पूर्वी केलेल्या फेर सर्वेक्षणामध्ये १९०० अनधिकृत ले-आऊट नियमितीकरण करणे आवश्यक असल्याचे निदर्शनास आले. दरम्यान अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंड नियमितीकरणाकरीता महाराष्ट्र गुठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ करणे व नियंत्रण) अधिनियम, २००१ दिनांक ०३/०४/२००१ पासून अंमलात आला. या अधिनियमांतर्गत उपलब्ध तरतुदीनुसार नागपूर शहरातील अनधिकृत ले-आऊट मधील भूखंडांचे नियमितीकरण करण्यात येत आहे.

(२) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र गुंठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ करणे व नियंत्रण) अधिनियम, २००१ मधील कलम ३ च्या पोटकलम (३) च्या तरतुदीअन्वये प्रदान अधिकारानुसार अनधिकृत भूखंड नियमितीकरणासाठी राज्य शासनाद्वारे शासन निर्णय दिनांक ११/०९/२०१३ अन्वये विकास शुल्काचा दर औद्योगिक भूखंडाकरीता रुपये १८०० प्रती चौ.मी. व वाणिज्यीक रुपये २४०० प्रती चौ.मी. इतका दर तसेच शासन निर्णय दिनांक २८ मे, २०१६ नुसार निवासी प्रयोजनाकरीता सरसकट दर रुपये ५६ प्रती चौ.फुट (६०३ चौ.मी.) इतका निश्चित करण्यात आला आहे. अधिनियमांतर्गत भूखंडांचे नियमितीकरण करण्याकरीता दिनांक ०१/०१/२००१ पूर्वीचे खरेदीखत ग्राह्य होतात. तथापि, त्यानंतरचे खरेदीखत असल्यास दिनांक २१/०२/२००३ रोजीच्या नागपूर सुधार प्रन्यास विश्वस्त मंडळाच्या ठरावाअन्वये वारसाहक्काने होणाऱ्या हस्तांतरणाशिवाय इतर कोणत्याही प्रकारे भूखंडाचे हस्तांतरण केल्यास नियमितीकरणाकरीता नागपूर सुधार प्रन्यासने घेतलेल्या निर्णयानुसार रुपये १६ प्रती चौ.फुट अतिरिक्त शुल्क आकारण्यात येते. भूखंडांचे नियमितीकरण करण्याकरीता नियमितीकरण पत्रासाठी (आर.एल.) कोणतेही वेगळे शुल्क आकारण्यात येत नाही.

(३) व (४) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र गुंठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ करणे व नियंत्रण) अधिनियम, २००१ अंतर्गत अनधिकृत अभिन्यासातील एकूण ३८२९ इतक्या अभिन्यासांतर्गत १,९९,४९३ अर्ज प्राप्त झाले. यापैकी १,१२,२१८ भूखंडधारकांना नियमितीकरण पत्र (आर.एल.) निर्गमित करण्यात आले व ५४३०४ अर्ज विविध आरक्षणे, मालकीचा वाद, न्यायप्रविष्ट प्रकरणे इत्यादी कारणास्तव नाकारण्यात आले आहे व सध्या ३२९७१ भूखंडधारकांना मागणी पत्र देऊन भूखंड नियमितीकरण करण्याची कार्यवाही नागपूर सुधार प्रन्यासच्या स्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कूपर रुग्णालयातील
कॅथलॅब कार्यान्वित करण्याबाबत**

(४३) * १३५३९ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कूपर रुग्णालयातील कॅथलॅब विनावापर बंद असल्याने उपनगरातील रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे दिनांक ८ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू कॅथलॅब बंद असल्याने उपनगरातील रुग्णांना उपचारासाठी खाजगी किंवा शीव येथील लोकमान्य टिळक तसेच परळ येथील के.ई.म. रुग्णालयात उपचाराकरीता जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कूपर रुग्णालयातील कॅथलॅब कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कूपर रुग्णालयात कॅथलॅब कार्यान्वित करण्याकरीता आवश्यक असलेली स्थापत्य व विद्युत कामे, मनुष्यबळाची उपलब्धता, पीसीपीएनडीटी कायद्यांतर्गत अनिवार्य असल्यामुळे, कॅथलॅबमध्ये काम करणाऱ्या डॉक्टरांची नोंदणी इ. बाबींची पूर्तता करून दिनांक १९/०२/२०२२ पासून कॅथलॅब कार्यान्वित करण्यात आली आहे.

दरम्यानच्या कालावधीत कूपर रुग्णालयातील काही रुग्णांना आवश्यकतेनुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या के.ई.एम. रुग्णालय, सायन रुग्णालय किंवा नायर रुग्णालयात पाठविले जात होते. तथापि, कूपर रुग्णालयातून या रुग्णांना खाजगी रुग्णालयात पाठविलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.